THE UNIVERSITY OF JORDAN

הַמּוֹדִיעַ

בטאון אגודת ישראל העולמית / במ"ד יום ועש"ק האזינו, י"א תשרי התשל"ה (27 בספטמבר 74) / העורך הראשי: הלל קליף / שנה כ"ז גליון 8208 המחיר 80 אגורה

היכון עצמך לקראת החורף!!! חנות מוצרי חשמל ליהמן
באה שערים 5, טל. 285557
מקבל הזמנות
הספקה מרכזית והספקה דירתית
✱ בצוע מעולה ✱ מחירים נוחים
✱ אחריות מלאה
וכן שרות
תנורי הסקה דיטריך
ראדיאטורים וכל תנורי הסקה
חשמל ונפט
שרות נאמן
אצל ליהמן כמובן

שלסינגר מבטיח: לא תהיה פעולה צבאית נגד המדינות מפיקות הנפט

כנס המעצמות התעשייתיות המתכנס בקמפ דייויד יתווה מדיניות משותפת ✱ הערבים זועמים על ההכרזות המערביות ✱ כנס שרי החוץ הערביים באו"ם לא גיבש עמדה אחידה

וושינגטון, מוצ"ש — שר ההגנה האמריקני ג'יימס שלסינגר הוציא מכלל חשבון כל פעולה צבאית נגד ארצות ערב, כאמצעי להבטחת זרימתו הסדירה של הדלק ולבלימת ההעלאה במחיריו. [illegible]

שלסינגר אמר את דבריו במסיבת עיתונאים בוושינגטון ביום ד'. המסיבה נערכה על רקע התגובה הנזעמת שעוררו בימים האחרונים בעולם הערבי נאומיהם של הנשיא פורד ושר החוץ קיסינג'ר, אשר נתפרשו כ"איומים" כלפי הערבים. [illegible]

לטות כלשהן.

בוכח התגברות הלחץ הכלכלי למען הורדת מחירי הנפט התכנסו ביום ד' שרי החוץ הערביים לפגישה בניו-יורק, לשם דיון בבעיה. כפי שנמסר אחרי כן לא הצליחו להגיע לכלל עמדה אחידה.

הנשיא פורד חזר והזהיר ביום ד', כי האמירות מחירי הנפט ושאר בעיות האינפלציה כאיומים על יציבות המשק העולמי. פורד אמר את דבריו בעת קבלה פנים לנשיא איטליה, גיובאני ליאונה, שהגיע לביקור רשמי בארה"ב. הנשיא ביצל את ההזדמנות כדי להשמיע בפעם השלישית השבוע [illegible]

את קריאתו למען הורדת מחירי הנפט.

אזהרה דומה כלולה גם בדו"ח שפורסם ביום ד' על ידי האו"ם. בדו"ח נאמר, כי 32 מדינות המאוכלסות על ידי 900 מיליון נפש הועמדה בפני שואה כלכלית בשל האמרת מחירי הדלק ושאר מוצרי היבוא היסודיים. הרשימה כוללת בין השאר את הודו, פקיסטאן ובנגלה דש, שלוש מן המדינות המאוכלסות ביותר בעולם, ואת הונדוראס, אשר נפגעה זה עתה על ידי אסון הטופה.

אולם הפגיעה הזוהי לא רק במדינות מסוגן של אלה. גם [illegible]

ביום ד', כי היא החליטה לקצץ ביבוא הנפט שלה כדי להתייצב מול מה שהוגדר על ידי הנשיא ז'יסקאר-דאסטן כ"עידן חדש של אנרגיה יקרה ונדירה". בוכח המצב החליטה צרפת על הצעדים הבאים:

— קביעת תקרה של 51 מיליארד פרנק (10.5 מיליארד דולר) בלבד לרכישת נפט ב-1975, דבר המהווה קיצוץ של 10 אחוזים בהשוואה ל-1973.

— הכנת תוכנית לעידוד ייצורו של הפחם.

— הכנת הצעת חוק בדבר קיצוב דלק להסקה והגבלת החימום במשרדים ובבתי מגורים ל-20 מעלות בלבד בחודשי החורף.

— הגבלת האשראי הניתן על ידי הבנקים.

מיניסטר הנפט הסעודי: התערבות צבאית נגד מדינות הנפט תביא לשפל כלכלי בעולם

— "התערבות צבאית נגד כל מדינה ערבית המפיקה נפט, תביא לשפל כלכלי בקנה מידה עולמי והרס את הקץ של הציוויליזציה העולמית" — אמר ביום ג' מיניסטר הנפט של ערב הסעודית. [illegible]

צפויה הקמת ממשלה פלשתינאית גולה אחרי הפסגה בר'אבאט

ביירות, — יש לצפות שממשלת-גולה פלשתינאית תיקום כבר אחרי ועידת הפיסגה הערבית ברבאט — מסר כ"ב ה' העתון הלבנוני "אל נהאר", בהסתמך על מקור פלשתינאי. [illegible]

הועד המרכזי של אש"פ, המהווה את ההנהגה העליונה בין הועדה המבצעת של הארגון לבין הקונגרס הלאומי הפלשתינאי. [illegible]

אכרו המקורות כי מוקדם עדיין לדון בכך. אך הם הבטיחו, כי הממשלה המזמנית הכלול אישים אשר ייצגו את כל הפלשתינאים באשר הם שם. [illegible]

לדברי המקורות קיבלה הועידה המשולשת בקהיר הכרעה סופית בענין הפרדת הכוחות לאורך הירדן. [illegible]

נטוסי חיל האויר תקפו בפתח לנד

דובר צה"ל מסר: מטוסי חיל האויר תקפו ביום ד' בשעות לפני הצהריים מטרות מחבלים בפתח לנד.

כל המטוסים חזרו בשלום. התקיפה החלה סמוך לשעה 10.30 ונמשכה לסירוגין חצי שעה.

ביירות — שנה מטוסים ישראליים תקפו ביום ד' את האיזורים בדרום לבנון — זה היום השני ברציפות. [illegible]

המחבלים: יחידה שלנו ניהלה קרבות בירדן

דמשק, מוצ"ש — יחידה מחבלים פלשתינאים ניהלה מבצר קרבות עזים עם כוחות צבא ירדניים, [illegible]

ממשלה חדשה הוקמה במצרים

חיגאזי ראש הממשלה — האישים המרכזיים ממשיכים בתפקידם

קהיר מוצ"ש — ממשלה חדשה הוקמה ביום ד' במצרים בראשותו של עבד אל עזיז חיגאזי, בן 51, בן הכלכלנים הבולטים ביותר במדינה.

חיגאזי קיבל את ראשות הממשלה מידי הנשיא אנואר סאדאת עצמו, אשר החזיק בתפקיד זה ב-17 החודשים האחרונים נוסף לתפקידו כנשיא. [illegible]

בתפקידי המפתח של שרי החוץ וההגנה ממשיכים לכהן אותם אישים שהחזיקו בתפקידים אלה בממשלה הקודמת: איסמעיל פהמי בתפקיד שר החוץ ופילדמרשל אחמד איסמעיל בתפקיד סגן ראש הממשלה ושר המלחמה.

גוסף לאיסמעיל מכהנים בקבינט החדש עוד שני שרים בתפקיד סגני ראש הממשלה: ממדוח סאלם, המשמש גם כשר הפנים, ועבד אל עזיז כאמל, המשמש גם כשר ההקדשים והעניינים המוסלמיים (הוואקף).

מקורות הממשלה אמרו, כי ההחלטה של הנשיא סאדאת להוציא כדי את ראשות הממשלה אין פירושה שינוי כלשהו במדיניות החוץ או הפנים של מצרים.

המקורות הסבירו, כי הנשיא קיבל את ההחלטה הזאת בעיקר כדי להסיר מעצמו את הנטל הכפול של כהונת הנשיא ותפקידי הביצוע של ראש הממשלה.

באיגרת לראש הממשלה החדש כתב הנשיא סאדאת, כי הוא נטל על עצמו את ראשות הממשלה אשתקד כדי לפקח אישית על כל ההכנות למלחמת יום הכיפורים נגד ישראל.

"אולם עכשיו שהמצב הוא לצידנו" ממשיך סאדאת, "ובעיית המזרח התיכון נמצאת בדרכה לפתרון, אם על ידי מלחמה ואם על ידי שלום, ראוי הי לכוון לכבוד אותך לראש הממשלה, כדי שההרשות המבצעת תוכל ליטול על עצמה את אחריותה הרגילה ולזכות במעמדה הטבעי".

שבתון מוחלט ביום הכיפורים

בירושלים נבקטו אמצעי בטחון כי יוחדים וכוחות צבא ומשטרה רגליים סיירו בעיר בכל שעות היום והלילה. לא נמסר על כל תקריות.

בביהכ"נ בגבעת שפירא נספר על יותר מאלפיים מתפללים שהצטופפו בבית כנסת זה בתפילות החג. ביה הכנסת מכיל 300 מקומות ישיבה בלבד, ותלים מכוסבקה וקיוב, שהצטרפו לתפילה הציגו שהדבר הזכיר להם התפילות בארץ מוצאם.

מאות אלפי אנשים מלאו בליל יום הכיפורים את בתי הכנסת בכתבי הארץ כולה שהתקיים באוירה של שפוך מהלום.

התפילות התקיימו בבתי כנסת קבועים ושאינם קבועים ורובם מלאו עד אפס מקום. [illegible]

ברחבי הארץ נמסר על אוירה מיוחדת שהורגשה בחג שהוא יום השנה הראשון לפרוץ מלחמת יום הכיפורים ברוב בתי הכנסת הועלה זכרם של חללי המלחמה.

בירושלים נמסר על נהירה של אלפים רבים להתפלל ליד הכותל המערבי [illegible]

שקט בצפון הגבול

—שקט שרר בגבולות ביום הכיפורים כהודעת צה"ל, אשר היה המיוחדת של המשטרה [illegible]

קרע בשורות המחבלים ד"ר חבש פורש מאש"ף

ביירות מוצ"ש — קרע חמור נתגלע ביום ה' בשורות המחבלים הפלשתינאים; החזית העממית לשחרור פלשתין, בראשותו של ד"ר ג'ורג' חבש, הודיעה על פרישתה מן הועד הפועל של ארגון השחרור הפלשתינאי (אש"פ).

על החלטת הפרישה נמסר במסיבת עיתונאים בביירות על ידי דובר ארגונו של חבש, אחמד יאמאני הכנוי אבו מהר. [illegible]

יאמאני אמר כי שתי קבוצות מחבלים קיצוניות אחרות — "החזית העממית לשחרור פלשתין — הפיקוד הכללי" ו"חזית השחרור הערבית" — הסכימו אף הן להשעות את חברותן בועד הפועל של אש"פ. [illegible]

שלושה אזרחים הולנדיים שהגיעו מירדן - נעצרו

שלושה אזרחים הולנדיים — מאלה מאוליטה ויקמאן, מרגריטה מריה הוי נמבורך והספורטאי ויליאם סירנס — נעצרו לפני כעשרה ימים.

שלושתם הגיעו לירדן שבהולנד, ונראה כי הם נחשדים בעבירות בטחוניות. [illegible]

לאחר המעצר פנו משפחותיהם אל משרד החוץ ההולנדי ולפי בקשת המשפחות התקשר הקונסול ההולנדי בישראל עם הפרקליטה פליציה לנגר. [illegible]

לפי שעה אין פרטים מלאים על שלושת החשודים, ידוע רק ששתי הבנות הן רווקות ואילו הסטודנט הלומד מדעי הבורה התיכון באוניברסיטה ליידן נשוי לאשה שמוצאה מבית ג'אלה.

לאור התגברות האינפלציה והאלימות ממשלת לבנון התפטרה

ביירות, מוצ"ש — ממשלת לבנון בראשותו של תקי-אלדין סולח הגישה ביום ד' את התפטרותה אחרי 15 חודשי כהונה. [illegible]

בהצהרת ההתפטרות שלו בפני הקבינט אמר ראש הממשלה: "קיבלנו לידינו את השלטון במדינה בשעה של משבר, ומשבר זה חלף עתה. אולם במשלתנו נתקלה בקשיים רבים. [illegible]

בעקבות ישיבת הקבינט הגיש סולח את ההתפטרות לנשיא המדינה, סולימאן פרנג'יה. מקורות הממשלה אמרו, כי הנשיא פרנג'יה יתחיל בהתייעצויות להקמת ממשלה חדשה ביום ב' או ג' לכל המאוחר. [illegible]

סאדאת: אבקש מפורד 2100 מיליון דולר כסיוע

קהיר, מוצ"ש — נשיא מצרים סאדאת, אמר בראיון בטלוויזיה ד', שהוא עומד לבקש מהנשיא פורד סכום של 2,100 מיליון דולר. [illegible]

לאחר מחלוקת עם הטורקים יוונים החלפת השבויים בקפריסין הופסקה „לזמן בלתי מוגבל"

ניקוסיה, מוצ"ש — מבצע השבויים הופסק לזמן בלתי מוגבל, לאחר שהטורקים הקפריסאיים התנגדו להחזרת פליטים יוונים להלק הטורקי של האי. [illegible]

דובר הצלב האדום ציין כי איש מבין 164 היוונים הקפריסאים שביקשו להשתחרר בצפון מזרח קפריסין, לא נענה בחיוב.

השאה: ארה"ב לא תקבע מחיר הנפט

קאנברה, מוצ"ש — השאה הפרסי אמר ביום ה' כי ארה"ב לא יוכלו לקבוע באורח שרירותי את מחיר הנפט. [illegible]

הסינט אישר תקציב ההגנה האמריקני

וושינגטון, מוצ"ש — תקציב ההגנה של ארה"ב, בהיקף של 82 מיליארד ו-600 מיליון דולר, אושר ביום ג' ברוב על ידי הסינט האמריקני. [illegible]

שוגר לווין תקשורת שישרת את כל מדינות ערב

לאהיה, מוצ"ש — הועדה הערבית להקר החלל החליטה לשגר לווין תקשורת שישרת את כל מדינות ערב. [illegible]

זמני הדלקת הנרות

מוצש"ק		עש"ק
7.05	ירושלים	5.54
7.02	תל אביב	6.12
7.06	חיפה	6.04

תחזית מזג האויר

תחזית מזג האויר ליום ו' 27.9.74: [illegible]

סתר מלכה הלברכט — יעקב ישראל כץ
מאורשים
ו"ו ח' תשרי תשל"ה

סל מלא ברכות
הורינו היקרים והנכבדים
הרה"ח ר' אריה רייכברד הי"ו ונוות ביתו — אמנו תחי'
לרגל אירוסי בנם אחינו היקר המופלג בתוי"ש אברהם מרדכי נ"י עב"ג תחי'
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין ותורה וגדולה יתאחדו על שולחנם.
בברכת נחת
משפחות: רייכברד, סקולסקי, בורוזיקובסקי, ווייא, בראון.

ברכת כהנים
ביום החמישי בי חוה"מ סוכות י"ו תשרי התקיים בעזה"י ברכת כהנים המונית על יד הכותל המערבי
[illegible]
כל הכהנים שבארצנו הק' מתבקשים להשתדל לבוא לברך את עם ה'

ברכת מזל טוב לבבית
דידנו הנערץ והדגול הנגיד העסקן המסור והנאמן הרה"ח ר' ליביל רייכברד הי"ו ומשפחתו הכבודה
[illegible]

ביהכ"ס דגור "בית ראם" — רמת גן
ברכת מזל טוב חמה ולבבית לידידנו הנכבד והדגול
הרה"ח ר' שמעון גולדהבר הי"ו ומשפחתו הנכבדה
לאירוסי הבת מרת חוה עב"ג שיחי'
יהי"ר שזיווגם יעלה יפה ויזכו לרוות מהם ומכל צאצאיהם שפע נחת ואושר עדי עד.
ולידידנו הנכבד
ר' אברהם רינגל הי"ו ומשפחתו הכבודה
להולדת הנכדה בשעטומ"צ
ולמרת אסתר לנדא תחי'
לאירוסי בתה חוה תחי' עב"ג נ"י
תזכו לרוות מהם ומכל יו"ח הרבה נחת ועונג כשאיפתכם
בעתירת
הגבאי ההנהלה והמתפללים

קופת גמילות חסדים מרכזית שע"י ועד חסידי גור בני ברק
ברכת מזל טוב חמה ולבבית
לידינו הנכבד, העסקן המסור, רודף צדקה וחסד הרה"ח ר' אריה רייכברד הי"ו
לרגל אירוסי בנו היקר הבח' אברהם מרדכי נ"י עב"ג תחי'
יהי"ר שירוו מהם ומכל יו"ח רב נחת ואושר
בברכת גח"ט
בשם ההנהלה אברהם ברסלר מזכיר

שעוני יד שוויצריים יותר זול מבשוויץ
מבחר גדול גם להתן וכלה — אחריות מלאה —
בני ברק, רחוב עמוס 4 טל. 790839

דרוש נהג — מחלק במאפיית ויז'ניץ
להתקשר טל. 749845 או במאפיה

דרושה מדריכה למוסד חרדי קטן
טל. 782823 בני ברק

„הקטוגרף" (הכל לסוכה)
רח' מאה שערים 9 טל. 287343 ירושלים
הבזר הענק והמרכזי ל"נוי לסוכה
פתוח כל יום משעה 9 עד 2 לפנה"צ, ומ-3 עד 9 אחה"צ
בו מוצגים למכירה:
במוצש"ק יהיה פתוח מ-8.00
✱ "מזרחים" לסוכה ✱ קישוטים לסוכה ✱ מובאילים (תוצרת חוץ) ✱ נרתיקי-לולבים מפלסטיק ונילון ✱ פלקטים חינוכיים בנושאי חגי ישראל ✱ תמונות צבעוניות שעירות להצמדה ללוח פלנל ✱ דגלונים לשמחת-תורה ✱ משחק לוטו שבת וחגים ✱ מתנות ועוד.
בקרו נא בבית-מסחרנו ותופתעו מהמבחר העצום והמגוון [illegible] — בסיטונות וליחידים —

המעונין בהנצחת שם
[illegible]
בהסכמת גדולי התורה,
יפנה טלפון 797554—03

תלמוד תורה שע"י ישיבת קמניץ
גנון לפעוטים
[illegible] בע"ה גם גנון מיוחד לפעוטים [illegible]
המקומות יהיו מוגבלים וכל הזריז נשכר
בברכת שנה טובה
ההנהלה

למוסד חנוכי חרדי מרכזי
דרוש
פקיד לחשובי משכורת
במשרה שלמה
לפנות לת.ד. 1306 ירושלים עבור "פקיד"

הצעת עבודה
לחברה מסחרית בתל אביב
דרוש
פקיד אחראי
התפקיד כולל רישומים שונים
כגון: ניהול יומן מכירות; כרטסת לקוחות; כרטסת מלאי; הוצאות חשבונות וכד' ללא קבלת קהל.
תנאים טובים לאדם המתאים.
לפנות ת. ד. 36406 תל אביב, סודיות מובטחת.

שחי'ה בבריכה מחוממת בחורף
אימון, לימוד, ושחי'ה חפשית לנשים בלבד
בהדרכת מאמנת מוסמכת
בבריכת מועדון "ספיבק" הכוללת מקלחות המות בימים א' ד'
בדבר פרטים נא להתקשר לטל. 222026 עד שעה 9 בבוקר 226871

מכאמן אלאמל

הופיע דגלנו גליון תשרי

בתוכו:

כי הלך ה' עמי — מ. ד.

15 שנה להתגלות מרן הגרי"ז מבריסק זצוקל"ל — גרשון שטרן

ההזון איש זצוקל"ל ומצב החנוך של בני ברק — הרב א. וולף

אל תבטו בבשיחי — הרב חיים שאול קרליץ

זהיב הגאון ר' שמחה זעלמן — א. למדן

להשמע של הגאון ר' הלל היסקונד זצ"ל

דברי הספד מאת: מרן הגראמ"ם שך, הגרי"ש זוננר, הגרי"מ מן, הגרי"ש גרוסברד

מחוזה האמונה ר' מרדכי אלעי ז"ל — א. סורסקי

שנה שירה — מ. אלעי

על המקהלה בבני ברק — ראיון עם ריש פרוקה — א. ברקאי

מדור על פני שרשרת הישיבה בעיר התורה ב"ב — א. פרבר

מאבק של מחזור הבקר על ההגירה בגרוזיה — א. א. גרשוני

בזכות האמונה — הרב אליקים כהן

האכזבה, ההתנהגות ומציאות — בנימין נהר

בשל כי הדעה לאת (בעקבות מלחמת יוה"כ)

— משה חיים שנפלד

לדמותו של ר' יעקב שלמה שטיינמלר זצ"ל — יוסף פרידזון

עקבות ציבוריות לאנשי שבע — הרב מרדכי אישלה

בנושא התנועה — צ. בן־שחל

בקרית ספר

ספר ארבע מיניות השלש — מ.מנחם

השומה צער להזפקי בהבשה — א. ספרן

מעלת התפילה — א. י. ברן

מיפור היור של מיימר ביב — מתוך דברי קהלת

המשפלי־הקרן של צא"י — בית הבראה לבני ישיבות — שבת התנועה — המכונה רבות — הגוכות העירה

שר הבטחון על לקחי מלחמת יום הכיפורים:

אם בגדה יעמדו טילים סובייטיים אף מטוס לא יוכל להמריא

כך שלא ניתן לאויב לנוח אפילו רגע אחד ✶ בימים הראשונים של המלחמה נוצר חוסר אימון בין הדרגים ✶ המסקנה העיקרית: שיחרור מתפיסות אסטראטגיות

[illegible]

הרמטכ"ל על לקחי מלחמת יום הכיפורים

אנו צריכים לבנות את העוצבות שיוכלו להילחם 24 שעות

הנפט הוכיח, שאירופה היא לא רק פרורערבית אלא שהיא לא קיימת ✶ יושמו מסקנות ועדת אגרנט באשר לשינויים במודיעין ✶ רמת הגולן בידינו — פירושה שקט

[illegible]

לוח המודיע

מודעתך לכל מקום תגיע עם

לוח המודיע

דירות ובתים

בירושלים

להשכרה

✶ בהזדמנות! 3½ חדרים בבית וגן + הסקה + טלפון בשכ"ח לשנה שנ־היים. טלפון: 02-532090.

מטפלות

✶ דרושה מטפלה עם עבודות בית בבני־ברק 785608.

✶ דרושה מטפלה להיות אחרי הר־כות 02-281193.

שידוכים

✶ בוגר ישיבה 26 מסודר מעונין בהיות. אלמן 42 מסודר מעונין בד־תיה. גרושה 37 במסודרת מעונינת ב־דתי, ת. ד. 357 בני־ברק 783703.

בבני ברק

תיווך

✶ 2 — 2½ — 3 חדרים למכירה, מעונין בקנית נשכירות דירות בתוך קופון בני־ברק, רבי עקיבא 45 783703.

הצעות ובקוש עבודה

✶ יצחק אלבוים, מנהל מומחה, קוטלר 8. 02-527257 מקבל בריחות בכל מקום.

נסיעות

✶ טיסות בחורי נוער קבוצתי ל־ברוקלין, ג. י., מונטריאול, לונדון, אנטוורפן, ציריך, וינה. סידור ויזות ומס נסיעות וכל הפורמליות במקום, לוקסנבורג סורס, רחי ר' עקיבא 46, ב"ב, טל. 784148.

מכירות וקניות

✶ במרכז החול — הזול באבה! גוי סוכה ההלים ביוהר בעיר השומר 59 פנת ר' עקיבא.

✶ אתרוגים ולולבים מהודרים לה־שיג בחנות הספרים של חיים שניצר תל אביב רח' אילת 54.

✶ שעונים שוויצרים אוטומטיים ר־גילים כאיכות משובחה באחריות מלאה, שרות יעיל ונדויק, קורניק, יהושע 15 בני ברק טלפון 792627.

✶ טייפרקורדרים, קסטות, פטיפו־נים, מערכות סטראופוניות, מצלמות, מסרטות, הקסטות הזיונות בעיר תו־צרת חוץ, הכל במחירים מיוחדים. לפני שתקנה ל„רפאלי" פנה, בני־ברק רבי עקיבא 93.

נרשמו לנשואין

הרבנות הראשית. המועצה הדתית בירושלים

[illegible]

הודעות

עיריית ירושלים

האריך 23.9.74

הנדון: הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 (להלן: „החוק").

[illegible]

ב/ע. יפה

מהנדס העיר

ב/יושב ראש הועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לה־אישור הועדה הוגשה בקשה להוספת 3 דירות בקומה ה' ודירת גג בתוספת 68.5% לבית על חלקה 40 בגוש 8270 (רחי דוד המלך 32, נתניה).

את התכניות אפשר לראות במשרדי הועדה ברחוב הרצל 15.

התנגדויות ניתן להגיש תוך שבעה ימים מיום פרסום הודעה זו.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

מודעה

בהתאם לסעיף 149

[illegible]

ש. להט

ראש העיריה

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

בית הדין הרבני האזורי חיפה 22.9.74

[illegible]

הרב רפאל טולידאנו

המזכיר הראשי

[illegible]

(חתום) א. זורן

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה

קורסים למזכירות קורספודנציה, כתיבה במכונה, שעורים בעברית. רח' נחום 9, טל. 02-288931

לאחר מבחן מקבלת התעודות — שנת טובה ומאושרת

חדשות הבורסה

— מאת י. בר נור —

✶ עליות בולטות וניכרות נרשמו בשוק צמודי המדד בשבוע שחלף, גם שוק המניות, נהנה מעליות שערים קלות לעומת זאת, נשאר הדולר בהיה ללא שינוי במחיר והוא 4,55 לירה הדולר.

✶ מחזור המטבע עלה בשבוע שע־בר. בסכום עצום, של 55 מליון לירות והמחזור הגיע עד שלושה מיליארד ו־191 מיליון לירות, שערי הזכיכוי היו 195 מיליון בזהב שני מיליארד ו־996 מיליון לירות ביהמת ממטב־עות, אבן סימן נוסף לאינפלציה.

✶ בימים האחרונים חלה עליה במחיר הדולר בשוק החופשי, הבו־קש בא כנראה בעיקר מצד בקוחות ערבים.

✶ ההתאוששות כללית נרשמה בש־בוע שחלף בשוק המטבעות והמלקות חלק ממטבעות הזהב עלו בשיעורים שבין 100 עד 200 לירות, גם במטב־עות הכסף נרשמו עליות.

✶ סכום של 20 מיליון לירות, יש־קיע קונצרן „כורי" בהרחבת מפעלי „סניציה מיכלונר" במפעלים בחיפה ובירוחם מעסיקים יותר 330 עובדים.

צא"י עורכת כנסים ועצרות חג בארץ

שמחת בית שואבה מרכזית — בבני ברק

[illegible]

3 צעירים נעצרו לאחר ירי מ„המשמר האזרחי"

[illegible]

שר החקלאות: אין משמידים עופפי פרות

[illegible]

נעצרו פורצים

[illegible]

הודעות

בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות 4324/74

בענין עזבון המנוח מטיב פלטיאל ת.ז. 493672 ברמת־גן.

שנפטר בתל־השומר ביום ד' ניסן תשל"ד.

המבקש: אריה מטיב משדרות בן צבי 40, רמת־גן, ע"י ב"כ עו"ד יהו־דה ל. אשכנזי משדרות רוטשילד 132, תל אביב.

להוי ידוע כי הוגשה לבית־משפט המחוזי בתל־אביב־יפו בקשה לצוות צו ירושה, הנני מזמין בזה כל אדם להתייצב בבית־המשפט תוך 15 יום מיום פרסום המודעה זו וליתן טעם כי־דוע לא יינתן צו ירושה כמבוקש, שאם לא כן, יתן בית־המשפט צו כטוב ב־עיניו.

דוד ולך, שופט

שופט ורשם בית־משפט המחוזי

הסדרים לקבלת סכך לסוכות ברשויות

[illegible]

1.5 טון דגים הושמדו באילת לאחר שפיכת רעל בים

[illegible]

מסיבות חג בסניפי אגודת־ישראל בארץ

תופץ קריאת מועצג"ת להתחזקות

[illegible]

ביקור רבין הביא אספקה צבאית מואצת

[illegible]

פקיד מכס ושליח הסוכנות מואשמים בשוחד והברחה

[illegible]

תחזית מזג האויר

תחזית מזג האויר להיום: בעינן חלקית עם אפשרות לגשמים בודדים בצפון הארץ.

טמפרטורות המינימום והמכסימום ה ירושלים 16 עד 24, הטבריה 16 עד 34, רמת הגולן 13 עד 30, תל אביב 19 עד 27.

3 נהרגו בתאונות

יו"ר הנהלת הסוכנות פ. ספיר בצאתו לחו"ל

אין להסתפק בעידוד העליה יש להדגיש עידוד הקליטה

יש לפעול לצמצום היורדים

[illegible]

הסתדרות אגודת ישראל בא"י

הסתדרות צעירי אגודת ישראל בא"י

סניף רחובות

תכנית חג הסוכות תשל"ה

ביום שלישי מוצאי יום א' דחג הסוכות בשעה 8, בסוכת ביהכנ"ס "תלמוד תורה" רח' נורדו רחובות יתקיים אי"ה

כנס חג לבני ישיבות

בהשתתפות

הרה"ג רבי זבולון גרז שליט"א

אב"ד רחובות

הרה"ג רבי שרגא גרוסברד שליט"א

מנכ"ל החנוך העצמאי בא"י

דברי פתיחה:

הרב משה שלומון הי"ו

מנהל ת"ת רחובות

ניהול הנעילה

ר' חיים ברלנט הי"ו

מנהל מחלקת הארגון של צא"י

בני הישיבות והציבור מוזמנים

במוצאי שבת קודש ח"ה דחג הסוכות בשעה 8 בסוכת ביהכנ"ס "תלמוד תורה" רח' נורדו רחובות יתקיים אי"ה

עצרת חג מרכזית

בהשתתפות

הרה"ג רבי שמחה הכהן קוק שליט"א

הרב הראשי לרחובות

הרה"ג רבי בנימין מנדלסון שליט"א

רב אב"ד קוממיות

דברי פתיחה:

הרב טוביה זין שליט"א

יו"ר אגו"י ברחובות

דברי נעילה:

הרב יעקב מזרחי שליט"א

חבר הנהלת העיר

הציבור החרדי מוזמן

במוצאי שמחת תורה באולם ביהכנ"ס "תלמוד תורה" רח' נורדו רחובות בשעה 8 יתקיימו אי"ה

הקפות שניות ברב עם

בהשתתפות רבני העיר שליט"א וראשי הציבור

תזמורת מקהלה מקומות מיוחדים לנשים

תנו כבוד לתורה

חוג בני תורה

שע"י הסתדרות צעירי אגודת ישראל בא"י

סניף בני ברק

ביום שלישי מוצאי יום א' דחג הסוכות בשעה 8.15 באולם בית הכנסת הגדול רח' רבי עקיבא, בני ברק, תתקיים אי"ה

שמחת בית השואבה

בלווי תזמורת "החדוה"

דברים יאמרו:

הרב הגאון ר' יעקב גלינסקי שליט"א

ראש ישיבת חדרה

ר' שמעון סירוקה הי"ו

סגן ראש העיריה ב"ב

צבור בני הישיבות והקהל החרדי מוזמנים

مكان الأصل

בשדה ספר

חיים וולף

הלכות והליכות בר־מצוה

כלל ידיי בר מצוה, קטן שהגדיל, הלכות שאיל גרמן ופי באת הרב בניבי אדלר ירושלים שנת ה' תשל"ו.

בזמננו, כשלאור שכליל אוצר ה־הדפסה, הוצאתם לאורה של ספרים רבים בכל מקצועות וכבכני התורה, אם ב„להלכה", ואם בהלכות למעשה, קשה להעתכבע שאכן ישנה עוד אפ־שרות ליציר יצירה מקורית ביפלאה בנושא שרבים לא דשו בה, אך הפ־תעתנו גבורה בשעקבת הטפעים הת־בנצץ לי ספר חדש הלכות והליכות בר מצוה, והתאכבנו — לטובה.

בר מצוה במובן המכסמי הוא אכן נהפך ל„מכה ראוה שהכל חייבים בו והוא אינו מחייב כלל" — כלשונו של הרב המחבר בדברי הקדמתו, אך בעצים כאיד ובכללם בני תורה והני־גיה יודעים כי הלכותיו של אותו נער שהגיע לגיל הי"ג רבות עד למאוד, השאלות מצויים על כל צעד ושעל ועד עתה לא כונסו כל אלו להוך בינדק אחד שישמש כשלחן ערוך לכל אלו הרוצים לדעת את מקורות ופרטי ההלכה.

עד שהגהה רתנו של הרה"ג ר' בנימין אדלר שליט"א רב ומו"צ בירו־שלים מראשי „אוצר הפוסקים" לערוך ולהגיש ספר זה שיכלול בתוכו כל פרקי ההלכות לפי סדר השו"ע, בסדר ביפלא, בלשון צחה קלה ובקיה, בי־ציות בבוא אריך להקר דיני בר־מצוה, שקיבץ בירכה לעצמו, הכתיב בלשון ברורה, וכשהגיע הספר לי־דינו שוב לא יכולנו מלהניחו עד אשר עברנו על רובו ככולו. העיון בספר ביפלא זה בקנה ידיעה בסיסית ובי־היקה עצום לכל פרטי ושרשי הענין של קטן, קטן שהגדיל, בכל שטחי ה־תורה וידיעה זו בהחברו הנפלא הביא בודאי תועלת רבה בראש ירא־שינה לנער הבר מצוה, אשר יבין בינה בדרך ה' ויתן לו את ההרגשה העילאית העבונה ליום גדול זה מ־בחינת ההלכה המעשית, ההלכה העיונית מזה, ומבחינה מחשבת יש־ראל הצינית מאידך, וכמובן שתעלה עבודה ההיה ההורים ומורים אשר עליהם עדיין מוטל עד יום זה (ואולי אף לאחר מכך — עיין בספר זה צמוד י' בשם הגר"י עמדין ז"ל ועיד) חובת חינוך לדאוג לצרכי הבן בקיום ה־מצוות, וגם הצבה הועלה לישבי על הדין בספיקות רבות למציא הכל על מיפוי בלי יגיעה חיפושים. ומשום כך אין להתפלא על הסכמותיהם ה־נלהבות של גדולי ישראל ובראש מרן הגרי"ם פיינשטיין שליט"א, „וראיתי שהוא ספר נכבד וכו' ובכל העניינים ירד לעמקה של הלכה וכו' הסכמתי שהוא ספר חשוב שנכתב מגברא רבה אשר ראוי להתחשב בדברי הספר כ־שיטת הכמ" והגרי"ש אלישיב שליט"א בציין כי „יש בו מלאכה גדולה והתכ־בה יחד עם חכמה רבה ההוא ערוך באה ויאה וכו' ויתענגו לראות אוצר בלים בש"ס ופוסקים לראשונים ואח־רונים בכל העניינים הנוגעים לקטן שהגדיל וכו' גם זכה המחבר הראה ההוד בבבוא גדול וחשוב וכו' שד־ברים הם בהשכל והעת היא ההולך בנתיב יושר ואמת".

את יחסי השכנות והם עם הרב המחבר שליט"א בסאו הגרי"י וולק זצ"ל אב"ד פפסט ולהבחל"ח הגרי"י אדלר שליט"א אב"ד סורדא והגרי"ש קיפביס שליט"א ר"ם אוצר הפוסקים, ואילו הגרי"ב זולטי שליט"א רבה של ירושלים צירף להסכמתו הנלהבה „הערה אחת" שהוא בירור עניני ב־הלכה מצויה.

הספר מחולק לשלושה חלקים. החלק הראשון „פרקי מבוא: חקר דיני בר מצוה" המשתרע על המישים עמודים ובקיף את שרשי ויסודי ההלכות תוך שהוא מצטט מדברי רבותינו ז"ל ומו־סיף לו נופך משלו.

החלק השני הוא חלק ההלכות — שהוא עיקרו של הספר — כמאה ו־המישים עמודים מחולק לחמשה עשר פרקים, אימתי נעשה הנער בר־מצוה, סעודת ודרשת ב"מ, חגיגת ב"מ — היביה ומנהגיה, חגיגת בת מצוה, ברכת ברוך שפטרני, העליה לתורה קריאה והפטרה, הלכות למתחיל ב־נחת תפילין, פעולות ומצוות הנע־צות בפרק הזמן המתמשך מלפני ה־בר־מצוה, סימני גדלות, מופלא סמוך איש, בן גדול סמוך על שולחן אביו, מצוות האב לאחר ב"מ ועוד ועוד.

החלק השלישי הקדיש הרב המחבר לבאר את השיבות היום ב־דברי צדיקים באמרות חכמים ופת־גמיהם, בהעיונות מקוריים ונעלים מ־ארות הפניה שרים, תוך שהוא מוסיף על כך אגרות מגדולי ישראל לברי מצוה והצלה מבעל הפלא יועץ ז"ל יום זה.

כמובן שקשה במסגרת מאמר ב־ינת לעבור על כל הספר ולהאיר מה שבאה להאיר, אבל נשתדל בכל זאת בה נקודות להוסיף, לפי סדר חלקי הספר. החלק הראשון שהוא המבוא, הל הרב המחבר לחקור „פעולה ה־דרת מצוה שעשה הקטן בקטנותו ביד אה"כ הגדיל האם חייב לקיים כצוה", וכמובן שכאליה מתבקשת השוואה לחקירת רעק"א (הגהות ייח סי' קיו ס"ב) בקטן שאכל ביום אחרון של שנת י"ג לפת ערב ו־תחילת הלילה עדיין לא נתעכל אי־יב כדאורייתא לברך, וציין הרב ה־חבר לכך וציין להלן פ"ת סעיפים ה. אפשרי הדבר, שאף אם נניח ש־עשה קטן לא יתחייבו במצוה לאחר גדיל", כאן ניהזן הספק שחיוב המ"ן הוא על העיכול ולא על ה־אכילה, ואם כן הדבר אין לנו עוד ניה שזה ספיקתו של הגרעק"א ז"ל. מכשהוא דן בשעת פיכורו של קטן צוות, אי חייבים שמה"ת כלל לא בתחייב או שנתחייב רק אי אפשר לעכשו וכו', הביא כמה הגדרות, ב־התמך על הקושיא הידועה שבהלי־תפילין בפסק דכתיבת קטן פסולה לתפילין שאינו בקשירה, ובהלי־שחיטה בפסק שקטן ששחט שחיטתו כשרה ומדוע לא נאמר שאינו בזבי־חה? וכן הראוי היה להוסיף את ה־הגדרה ה„ישיבתית" שקטן מעשהו לא דין, אבל כשאינו פועל שום „חלות" משהו מהני, ומכאן שקטן שהעלה פי־רו לראש הגג ושפך עליהם מים הרי הם מוכשרים כי מעשה יש להם, — ע"י מכשירין פ"ו ד' — ואילו קטן ש־יתרום תרומה אינה תרומה משום דכתיב ונחשב, הגהות רעק"א ריש תרומות — כלומר שבתרומה מעשה ההפרשה יחול ע"י מחשבתו, ועיקרה חלות דין תרומה וקדושת תרומה, ו־אילו הכשר בעי רצון, ובמעשהו ה־רצון מהני, ומשום שלכך תפילין של קטן פסולים ואילו שחיטה שאינה דין חלות כשרה.

מענין הדבר שבפרקי המבוא הנר־חבים לא מצאנו פרק שיהיה לשא־לה, „עשה הקטן פעולה שיחול חלו־תה לכשיגדיל". בפרקי הספר מובאת שאלה (פרק ח' סעיף ק)... „יש לדון אם עושה שליח ע"מ שהשליח יעשה שליחותו לאחר שיגדיל וכן יש לדון אם הקטן, נעשה שליח ע"מ שיעשה שליחותו לאחר שיגדיל", ומציין ל־נובי"ת אהע"ז סי' נ"ב (המובא לעיל סעיף צ"ב — כנראה שיש פה טעות וצ"ל סעיף צ"ג) ויש להוסיף את שיטתו של המחנה חיים ז"ל בפלפ חיים על גיטין (סוגיי דמעמ"ש) שחידש שהשליח מקבל כוח בהמשלת בעת עשיית המעשה ולא בעת מינוי, כך שלגבי הצד השני של השאלה ברור, לדבריו, שקטן יכול לעשות שליח לפעולה שיגדיל, וכמובן שיש אריכות בזה, אי זה באמת גדר ה־שליחות יי לפייד הגרח"ע באחיעזר תלוי הדבר במחלוקת הרי"ם והסמ"ע.

בחלק השני על הספר אשר בו בלקטו מאות רבות של הלכות מאלפי ספרים בודאי שקשה „לתפוס" את ה־מחבר בהעלמה או בהשמטה, בכל־זאת נראה לנו, שבפי"ח כשהוא דן ש־קטן שסיכך לעצמו י"ח בסוכה זו, היה לו לציין — בנוסף למה שציין את האבני נזר ז"ל גם את תלמידו הגדול החלקת יואב ז"ל שדן בשאלה זו.

וגם היה המחבר יכול להמשיך ולדון בשאלה, אי קטן עשה סוכה האם חל דין קדושה ואיסורי הנאה על סוכה זו. ואף שהגדיל בתוך ימי החג, וכאן היה לנו הרב המחבר מקום להתגדר, כי הישיבה בסוכה היא האוסרת ב־הנאה כמבואר בשו"ע, הנדון אי ישי־בת הקטן נחשבת כישיבה לאסור ה־סוכה בהנאה. ושאלה זו יכולה להת־פשט גם לשאר דברים כגון אי קטן הניח תפילין אם תפילין נתקדשו לא להורידם לקדושה קלה, ועוד בציון זה.

בחלק השלישי, שהוא מלאכת מח־שבת „עיטור" הרב המחבר את הבר־מצוה בשלושה עשר עטרות, כשהוא הולך ומונה אותם בציטוטי מקראות חז"ל ורעיונותיהם של גדולי ישראל.

הבדיל הרב המחבר, שבן י"ג נעשה „איש", ועוד „עטורה" שנעשה „גדול". לנו נראה שיש לתת תוספת ביאור ל־הבדל החילוק, כי דין „איש" תלוי בסימנים, ואילו דין „גדול" תלוי ב־שנים ומצינו חילוק גדול ביניהם, ב־פרק ט' הביא המחבר שבן י"ג שנה אף שלא הביא סימנים כשר לדון, עיי המור, והשאלה בשאלת, מדוע? והסבר הוא כי לא נאמר בפרשה די־נים איש, ומשום כך מספיק שיהא ב־דעת שלם, ו„גדול" הוא בן י"ג שנה שדעתו שלמה ובכך מתבארת שיטתם של רב צמח גאון המובא בספר ה־מכריע סי' ב"ד שבן י"ג שנה מתנתו מתנה אף בקרקע מן התורה, משום שהוא גדול, דעתו שלמה, ובזה סגי שיופיל קנינו מה"ת, והיכא דצריך שיהא „איש" שם המצב הוא סימ־נים, וכזה גם מוסבר הרמב"ם פי"א מנדרים שבן י"ג אף שלא הביא שע־רות לא בעי הפלאה, משום שהוא גדול.

*

כאמור, כל אלו הם ספיחי הערות בהסתמך על דברי המחבר בהקדמתו „ומקום נשאר להקוראים להוסיף לקח ומינן ומיניכו הטהים שמעתתא". לנו נראה, כי הספר הוא אחד היצי־רות הקלאסיות בשדה הספרות ההלכ־תית שיוצא לאור באחרונה, שאבנו צידוד רב ממה שהמחבר לוקח על צב־מו להמשיך במפעלו „הליכות והלכות ביהדות" שכנראה יוסיפו להנחות או־תנו, ואנו בטוחים כי כל הקורא ו־מעיין בספר זה יוסיף דעה והשכל בהנאה רבה, ומתוך ציפיה ל„הלי־כות" השני, אנו ברכה להמחבר שליט"א שבעדיה ימשיך להפיץ תורה ודעת בהליכות עולם, מתוך הרחבה בגשם וברוח.

מחיר הנפט העולמי לא יפחת

וינה יום ב' — מחיר הנפט העולמי לא יפחת — זאת הכריז המזכיר הכ־ללי של „אופ"ק" עבד"ל רהמן בנה ביום ב'.

כשנשאל אם הוא מצפה להורדת מחירי הנפט, בתגובה לתביעה שהושמ־עה ע"י המנהיגים האמריקאיים, הד־שיב בנה כי אין הוא סבור שהמחי־רים יופחתו.

לדעתו אין להאשים את המדינות המייצאות נפט במה שמתרחש עתה בעולם.

הוא אמר כי מדינות אופ"ק הגדילו את מחירי הנפט, כדי להגן על כוח הקניה של המוצר המיוצא על ידן.

„לא נקטנו כל צעד שנועד בכוונה להרוס את כלכלת העולם, בהפוך הוא. סבלנו ואנו ממשיכים לסבול מכל שמתרחש בבשק העולמי" — אמר.

בצלאל לנדוי

לימודי דעת על מסכת שבת

לפני כמאה שנה בדיוק, הופיע ספרו הראשון של בעל „חפץ חיים" ובמשך כל שנות חייו הפוריות ראה את חובתו להאיר את עיניהם של ה־מוני בית ישראל, ולהרביץ תורה ו־מוסר לרבים, בכתב ובעל פה כשם שהוכר כרבן של ישראל, תקדש על כל החוגים, כך זכה שספריו הפכו לקנינם של כל בית ישראל והם עולים על שלחנם של כל ישראל גאוני תורה ופשוטי העם גם יחד.

התקופה ארוכה של קרוב למאה שנה עמד כרן החפץ חיים על משמרתו, ומעיירתו הקטנה ראדין הפיץ את אורו למרחקים, שכן ראה את חובתו ב־עולמו בהרבצת תורה ובחינוך הדור, וברבות הימים הוכר כרבן של כל בני הגולה.

את עולמו קנה בהפצת תורה, כה שמחות ידוע הוא על חלקו בהרבצת תורה בישיבת ראדין, ולא זו בלבד אלא שחינך משמרת שניה של ראשי ישיבה, שהמשיכו אחריו את המפעל האדיר, להרביץ תורה לתלמידים, ר' ביניהם התלבט הגאון רבי ברוך יוסף פייבלסון, התנו של הגאון רבי נפתלי טרופ, מראשי הישיבה.

תורה בחזרת על אכסניא שלה ולפ־נינו ספר „לימודי דעה" על מסכתא שבת, שיעורים שנאמרו בכולל ראדין בקדימה מאת הגאון הצעיר ר' אלעזר יעקב חיים בנו של ראש ישיבת רדין הגאון רבי ברוך יוסף פייבלזון זצ"ל בנופים הם בני הישיבות שאינם נוש־אים את עיניהם להתבלט ולשאת בעול הציבור, ואף יש בכך ממידת ענוותם, שאינם רוצים לעשות את התורה קרדום להפור בה, וכך נמצא בין בני הישיבות אלה וגבים, טכים ונבדיהם, שנכנסו לאהלה של תורה ו־לא יצאו הימנה, כדי שלא ליהנות מ־כתרה של תורה.

לאחרונה זכינו שכמה מן הבולטים בבני הישיבות שנתגנכו בתלמודי ה־תורה, ללא כל מגמה לרבנות, אולם לימים עלו תתעלו לשמש אם כראשי ישיבות, מגידי שיעורים, משגיחים רוחניים, הנושאים ונותנים עם תל־מידי הישיבות, ואם כרבנים ודיינים יושבים על מדין ופוסקים הוראה ל־קרוב ולרחוק וביניהם מתבלט ה־גרי"ח פייבלזון ראש ישיבת ראדין בקדימה, שהגיש לפנינו את ספרו השני „לימודי דעה" על מסכת שבת, ובו הוא ממשיך את דרכו לבירור ה־הלכה בעמקות וביסודיות כדוגמת ספ־רו הראשון על יורה דעה, שכבר שיבח חוהו רבנן.

כותב טורים אלה מרשה לעצמו ל־רגל הזדמנות זו, כדי להעלות על הכתב מקצת מן המקצת מרחשי לבו בלבבם של אותם אברכים בני ה־כוללים, המתישבים יחד עם בני מש־פחותיהם, בערי הפיתוח או במושבות ביתהן, ומקימים שם מרכזי תורה המקרינים אורם לקרוב ולרחוק.

לרגל מלאכתו הוא נתקע לפרקים באחת מנקודות אלו, הוא מופתע לש־מוע בשיחות אגב, מפי אנשים רחוקים לגמרי, במסיחים לפי תומם, מלוא ההערכה למפעלם של אברכים אלה, למעודדיהם ולתומכיהם. אין ספק ע־אודה זו תשפיע ברבות הימים על הזאטוטים בני שנתיים—שלש, ילידי אותה מושבה קטנה בשומרון, היוד־עים כבר שישנה „ישיבה", הם מצ־ביעים בגאווה לעבר אותה גבעה, שם מרוכזים בנייני המגורים של בני ה־כולל ושם גם הישיבה.

עובדה שאבותיהם לא יכלו בנעו־ריהם להצביע על מקום הישיבה ב־מושבה, פשוט משום שאלו כרם הוע־כו במושבות, ועובדות כגון אלו הש־פיעו על צביונו הרוחני של הישוב החדש. הקמת ישיבות וכוללי אבר־כים בערי הפיתוח ובמושבה כגון ק־דימה, מסמלת ראשית המפנה בכחון להגשמת התקוה לקיום ההבטחה „ו־מלאה הארץ דעה", ולקטני האמונה יאמר שהסיכוי לקיום והתפתחות י־שיבות וכוללים באזורים אלה נראה רק לפני דור אחד כחלום באספמיא.

המחבר נודע בצדקתו ויראתו, עמל ויגע בתורה, ויגיעתו ניכרת בתוך הספר שלפנינו, „לימודי דעה" על מ־סכת שבת. אין ספק בידי שהמחבר לא התכוון ליהנות מכתרה של תורה וכאשר הביא את הספר לדפוס התכוון לביסוסו התורני של כולל ראדין במושבה קדימה ודבר זה ראוי לעידוד, אולם עם הופעת הספר מפרי עטו אנו נוכחים לדעת עד כמה כחו גדול. כאן מצא הפטיש את סדנו, המחבר שידענוהו־הכרנוהו מימי חורפו על רוב שקדנותו, הצליח להוציא דבר מתוקן מתחת ידו, באספו בספרו את שעו־ריו שהושמעו בפני בני כולל ראדין בקדימה ואשר מקיפים את מרבית העניינים הנידונים במס' שבת בספרו; הוכיח את כוח החידוש שניתן בו ה־דברים מאירים ושמחים כנתינתן מ־סיני.

ספק רב אם אי פעם כבר זכה כולל ראדין ב„קדימה" בפרסומת כל שהיא, בני הכולל, בורחים מפני הפרסום. הקב"ה רצון יראיו יעשה ורצונם זה עולה בידם אולם אין בכך כדי לפ־טור אותנו מן החובה לציין לשבח את מסירותם של אותם האברכים ה־סוללים דרכים בארץ לא זרועה.

וכאידך ראויים לברכה כל התומכין המתעסקים בכולל, כולם יבואו על הברכה מנותן התורה, ויתברכו ב־כל מילי מעליותא כן נזכה ביחד להגדיל תורה ולהאדירה.

מיום כיפורים ההוא עד יום כיפורים זה

(המשך מעמוד ב')

רבים — בנשק המכון המערבי, ב־שלושת התחומים האלו היתה ידינו על התחתונה. התבונה הזו ידועה לכל מי שקרא עתונים ועקב אחרי ארועי השנה החולפת, סקירת המצב הזו היתה צריכה להביא את כולנו למסקנה הבלתי נמנעת כי כוח האדם כאין ובאמצעיו הדלים אינו יכול להשיג מאומה. היינו צריכים להגיע להשובה ולא הגענו. כמו אותו בטחון עצמי גבוב שהדביק את העם אחרי מלחמת ששת הימים, נתקף עתה ביאוש גבוב לא פחות, בתהומות של הרגשת חוסר אונים נשמטו מתחת לרגליו כל ה־דברים שבטח בם ונתגלו כאפסים. ר־כמו הילולת הטפיחה על השכם נתקף עתה בפסטיבל של ביקורת עצמית, בציד מכשפות, בחיפוש אחר אשמים ובחוסר תקוה. היאוש של היום חסר תכלית כמו שהיה הבטחון של אז. היאוש של היום מביא להוללות, כמו שהביא הבטחון של אז בבחינת „אכול ושתה כי מחר נמות". זה וגם זה אינם רצויים, זה וגם זה אינם ההר־צאות האמיתיות שהיו צריכות להביא עלינו שתי המלחמות, ו

„בילוי" עם הילד

באי וחשבי, כמה פעמים במשך ה־יום את משוחחת שיחה משמעותית עם ילדך, איך את יוצרת עמו קשר? מתוך שיגרת יום יומית הערות או בקו־רת סתם.

כאשר את יוצרת אתו קשר של שי־חה כמה זמן זה „לוקח" לך? לא יותר מאשר 15 דקות שכן גם זמן קצר זה הוא נדיר.

רוב ההורים מסתפקים בשלושה פרקי זמן קבועים לשיחה עם ילדים, כאשר ילד נחבל קשות לבשל — וזה יכול לקרות בכל שעה. כתוצאה מנפילה או תאונה שארעה — פשוטה אמו ל־רוץ ברגע שתשמע את בכיו ולהגיב כך: „הוי מסכן שלי, פצעת את הברך התמודה שלך, בא הביתה, אמא תטפל בך אחרי שתשכב ותנוח". או „אל תבכה זו לא אשמתך זהו המדרכה המטופשת והאבנים השבורות". . . . או טיפש שכמותך! מדוע אינך נזהר!!

שימי לב שההורים נוטים בעקביות להאשים אנשים אחרים או חפצים שונים מסביב, כגורם בפציעתו של ה־ילד ובכך קובעים דוגמת שיטה בדר־רה שהילד יחקה אותם כשיגדל — הוא יאשים תמיד את הסביבה בחוסר המזל שלהם, התגובה הנבונה ביותר לחבלה גופנית קטנה היא לטפל בה במישור הריאלי, יש להתיחס לחבלה בקלות ובטבעיות, לומר לילד בבטחון: „זוהי רק שריטה בוא נחבוש אותה, אתה יכול להמשיך ולשחק, לכל אחד קורות מפעם לפעם האונות קלות" ההתבוננות על החבלה של הילד ב־פרספקטיבה נכונה, השובה מאוד ד־משמשת הכנה טובה של הילד לקראת החיים.

בבוקר, כאשר הילד נשלח לבית־הספר יש ההזדמנות ליצירת מגע נוסף עם הילד, ודווקא קשר זה עשוי לקבוע את מצב הרוח למשך כל היום.

ההורים צריכים להשתדל לשלוח את ילדים כשהוא במצב רוח טוב. אך ברוב הבתים מתחיל הבוקר עם הערות כמו — שכחת את הספרים שלך — או לא כפתרת את המעיל שלך, שוב אני צריכה להזכיר לך? כאשר ילד זוכה לביקורת והערות במשך כל הבוקר הוא לא ילך לבית הספר מלא בהתלהבות ושמחה.

נכון, ישנם ילדים שבאופן טבעי התנהגותם בבוקר גורמות בעיות, ב־אופן טבעי הם שכחנים ואטיים, אולם הרוגז בבוקר וההערות ההוצכות לא ישנו דבר, ובודאי שלא נוהר אלא לורז אולם כדאי להשוב על שיחה עם ילדים כאלה בזמן בה יותר כאשר בבוקר ועתה להעיר בצורה ידידותית וחברותית בצורה כמו: „ראיתי את ה־ספרים שלך בחדר, בא נשים אותם ליד הדלת כך שתזכור לקחת אותם". או „בא נתבונן בשעון כדי שאיש מאתנו לא יאחר היום".

ילדים מגיבים תמיד באופן חיובי כאשר ההורה או המבוגר מתהלך עבב באחריותו, או אורח דבורו מורה ש־הוא שותף פעיל לדרישות מן הילד. לילד קל יותר להגיב לדוגמא החיה של ההורה מאשר לביקורת בלבד.

הזדמנות נוספת בה יכול הורה ליצור מגע עם ילד היא ברגעים הרא־שונים בהם נכנס הילד הביתה, הגי־בתו לבראהו תקבע את אם יפתח הילד את ליבו או יסגרנו וההורה לא ידע כלום על פעילות יומו. ילדים יחלי־קו בקלות את חויות יומם אם האמא נראית במצב־רוח מתאים להאזנה. אולם יש לזכור שכאשר ילד נכנס הביתה אין צורך לקפוץ ולשאול, „ספר בדיוק איך עבר היום"? ברוב המקרים כדאי להתבונן בו, להבחין במצב־רוחו וע"י ההבחנה לעורר בו את הדיבור כמו למשל: „אתה נראה עייף" או „אתה קצת עצוב קרה משהו? אביה כמו נתפסת ע"י הילד כהשתתפות כנה בצערו והוא מקבל אותך כהורה שאכ־פת לו ובד"כ גם יספר לה.

גם מגע פיזי עם הילד כמו חיבוק או נישוק — הנם דרך טובה לקבלת פני הילד.

אם כך ישנם שלושה מגעים קבועים בבוקר בצהרים וכאשר הילד נופל ונחבל קלות. האם חשבת פעם שאפ־שר להרחיב את הקשר? הורים רבים מתלהבים שהם „עושים הכל למען ילדים", והילד פשוט לא יודע להעריך זאת. כדאי שהורים אלו ישנו את דרך מחשבתם ובמקום להתבונן על פעולו־תיהם כ„למען הילד", יחשבו שאלה הן פעולות שהם מבצעים „ביחד" עם הילד כן כדאי גם למצוא זמן נוסף לבילוי עם הילד מחוץ להבין הבי־קובל על שלושת המבצעים הרגילים.

רכושו האישי של רוקפלר — 62.5 מיליון דולר

וושינגטון, — נלסון רוקפלר, המיועד לתפקיד סגן נשיא ארה"ב אמר ביום ה' כי לפי אומדנו מגיע רכושו האישי ל־62.5 מיליון דולר. לסכום זה יש להוסיף את ההכנסות מקרנות, שהכנסתן מסתב־כים ב־120 מליון דולר.

מי שהיה מושל מדינת ניו יורק פירסם נתונים אלה, כדי לתקן ידיעות מסויימות שפורסמו ע"י אמצעי התקשורת, לפיהם מסתכם רכושו ב־33 מיליון דולר בלבד.

ועדת הסינט תתחיל ביום ב' בשמיעת עדויות בקשר עם אישור מינויו של רוקפלר לתפקיד סגן נשיא ארה"ב.

הבנק העולמי: הכנסת התושבים בארצות העניות לא תגדל עד 1980

וושינגטון, — ההכנסה לנפש בארצות העניות המאוכלסות ביותר מבין הארצות המפותחות, קרוב לודאי לא תגדל עד 1980 — סבור הבנק העולמי.

בדו"ח השנתי העומד להתפרסם מחר לקראת ועידתו הכללית, צייר הבנק תמונה קודרת מאד על תוצאות המשבר הכלכלי העולמי לגבי הארצות המתפתחות.

בדו"ח נאמר כי נראה שהסיכויים להתקדמות כלכלית וחברתית במספר גדול של ארצות מתפתחות נתונים בסכנה חמורה, ביחוד לגבי העניות שבהן.

הבנק מזכיר כי רק לפני שנה הביעה תקוה לשיעור צמיחה ממשי של 6 אחוזים בממוצע למכלול הארצות המתפתחות.

מספר הארצות המפיקות נפט או חמרי גלם, אולי יעלו על שיעור צמיחה זו אולם הצמיחה בארצות רבות אחרות תהיה נמוכה מ־6 אחוזים עד לסוף העשור הנוכחי, „ושיעור הצמיחה של הארצות העניות ביותר, כולל המאוכלסות ביותר, יהיה כה נמוך שהכנסתן לנפש לא תגדל כלל עד 1980".

הבית שלנו

מחלות המעיים צרה המונית

קופת חולים הכללית סיכמה את ביקורי החברים בגלל מחלות מעים במספר העגול — חצי מליון, הסטטי־סטיקאים אומדים את מספר הסו־בלים מארועים קלים יותר של זי־הומי מעים שהסובלים מהם אינם פו־נים לתרופאה ב־2.5 מיליון.

יתכן כי בשים לב לעובדה שאנו חיים בארץ שאקלימה סובטרופי, ה־אמרנה רבות כי פשוט לא יתכן ל־השמר לחלוטין מחולי המעים לסו־גיו, ובפרט במחלות הקלות יותר, אך יש לזכור כי 5 אחוזים מן החולים במחלות הקשות שהם למעלה מבני 65 או למטה מבני שנתים עלולים למות מהתקף של המחלה (בגלל כשרם המועט להלחם בה) שוב אי אפשר להתיחס לכך בהרמת ידים ג־לידה.

לעתים קרובות נושאות אצלנו מ־חלות המעים ההומיות אופי של הת־פרצויות המוניות. באמצע הלילה ל־אחר סעודה דשנה בחתונה או שמחה אחרת מותקף בית החולים ע"י 50־80 איש שאין היכן להשכיב אותם ו־כולם סובלים... מהרעלת קיבה.

פרסומי משרד הבריאות מלמדים אותנו כי המזונות החשודים הן: בשר, מאכלי בשר ודגים פגעו ב־95 אחוז בערך מן הסובלים בהרעלות ההמוניות, עוגות ומאכלי חלב הן הגורמים אצל כ־40 אחוז מן הנפ־געים והפירט מצורב גרם להרעלה אצל 15 אחוזים הנותרים.

לכאורה יודעת כל אשה, ובודאי כל טבחית במסבה קיבוצי את כללי ההגיינה היסודיים, מדוע בכל זאת אנו מגיעים למספרים כאלה בכל ה־נוגע לתוצאות האכילה?

התשובה לכך פשוטה כל כך, שהיא פשוט מרגיזה, ראשית יודעים — אבל בתלולים ושנית — לא יודעים הכל כמו שצריך.

למשל, יש נשים רבות, וגם טב־חיות ביניהן הסבורות משום מה ש־המקרר מעין קוטל חידקים, וכל מזון שנשמר בו הריהו חופשי מחידקים, כאילו עבר הרתחה. לא מעט הר־עלות קיבה ארעו כתוצאה מאמונה זו.

העובדות האמיתיות הן כי רוב החידקים הפתוגניים (מחוללי המח־לה) המזיקים לנו אוהבים חום בי־נוני ומתפתחים היטב בטמפרטורות ה־נעות בין 25 ל־45 מעלות צלסיוס, היינו, טוח הכולל את חום הסביבה המקובל על האדם (פחות או יותר) הרתחה, כלומר טמפרטורה של 100 מעלות צלסיוס משמידה את רובם (יש סוגים עקשנים שגם הרתחה אינה מועילה נגדם) — לכיתל החי־דק הנקרא קלוסטרידיאום בוטולי־נום, שהוא למזלנו נדיר כמצי בדרך כלל בקופסאות שימורים של בשר ו־ירקות שלא הוכנו כהלכה חידק זה מפריש רעלן המוכן ביותר הגורם שיתוקים ואף מות. חשוב ביותר לה־דגיש כי נגב החידק הזה והרעלנים שלו אינם מושמדים בבישול והר־תחה רגילים ולכן כל קופסת שי־מורים שמיכסיה התנפחו יש לראותה כנגועה וחובה להשמידה) בטמפרטו־רות נמוכות, למטה מ־10 מעלות צל־זיוס משתקות את פעולתם של ה־חידקים אך אינן משמידות אותם. ב־רגע שהחידק שב ונקלע לטמפרטורה נוחה לו הוא יחזור לפעילות רגילה.

מזון שבושל ע"י הרתחה בסיר מ־כוסה. אפשר להשאירו ללא קרור מחוץ למקרר אפילו שלושה ימים. רק אם המכסה נשאר על הסיר כל הזמן, היום אין צורך בכך משום שיש מקרר אך כדאי לדעת כי חידקים ש־הושמדו לא יוצרו שנית, אך כיד עם פתיחת הסיר הוא שוב פתוח לקבל חידקים מהאויר או ע"י מגע יד. אין צורך לזרוק תוכנו של סיר מ־שום שלא הושאר במקרר אך מצד שני אין לשכוח באלו תנאים הוא שב והופך להיות מוקד לחידקים.

לפני כשנתים הבאתי רשימה בתוך „בטיחות" על הסכנה שבחימום מזון. אכילת מזון ובעיקר בשר ודגים ש־בושלו יום קודם ונשארו לאחר הא־רוחה הכנסו למקרר והוצאו והוחממו אך מעט, מסוכנת ביותר, משום ש־חימום קל נותן לחידקים טמפרטורה מצויינת להתרבות והם יכולים בבת אחת, ובפרט אם לא אוכלים כיד את המזון המחומם להגיע למספרים אס־טרונומיים (בתנאים נוחים עשוי החי־דק להפך „לאב" למליוני צאצ־אים תוך יממה) והאוכל מכניס ל־קרבו בנחת, מנה יפה של רעל קטלני. יש לכן לחמם עד הרתחה ו־להרתיח מספר דקות מזון כבשר או דגים שהושאר במקרר. אל לאכלו קר.

משימה אפשרית

אפשר בהחלט ואף חובה על כל עקרת בית לנקוט בכל אמצעי ההת־גוננות הביתיים האפשריים כנגד חי־דקי המעים.

ראשית עלינו לדאוג שלא יכנסו למטבחינו מזונות מזוהמים או מקול־קלים יש להקפיד שמקורות האספקה שלנו, היינו חנויות המזון למיניהן ה־עומדנה על רמה הגיינית נאותה. יחסה של עקרת הבית אל המזון הנ־קנה קובע את יחסו של בעל החנות, עקרת בית שאינה קונה מזון ישן, ביצה סדוקה קופסת שימורים מנופ־חת והמעירה לבעל החנות על רש־לנות בשמירת נקיון החנות תוכל ל־היות בטוחה יותר מאחרות כי לביתה נכנס מזון טרי מזין ונקי: בעל החנות שיראה כי אין שמים לב למה שקו־נים עלול להזמין את סחורתו אצל ספקים מפוקפקים שאין לבטוח במ־קורות האספקה שלהם.

הטיפול הנכון במזון מרגע הגיעו הביתה הוא התחום הבלעדי בדרך כלל, של עקרת הבית. הקפדה תמ־נע מבני ביתה בעיות מעיים. היא צריכה להפריד באופן מוחלט בין מזון מעובד ומזון שטרם הוכן לאכי־לה. לעסוק במזון בידים נקיות, לא־חסנו בכלים נקיים ומוגנים מפני הדירות בעל חיים שונים. להרגיל את הילדים לאכול בידים נטולות ונקיות ובכלי אוכל נקיים, וכמובן להקפיד על נקיון המטבח, פח האשפה וההצר בכללה, גם באמצעות חמרי הדברה.

זיהום מעים אינם תוצאה רק של מזון מקולקל, גם חמרים מזוהמים ה־נמצאים במגע ידם של ילדים, גו־רמים לתוצאה דומה וחריפה יותר.

בהערת אזהרה אחרונה אציין כי חידקי שיתוק הילדים וחידקים הפו־געים בדרכי הנשימה ובכבד הנדדים אלינו דרך המעים, והמחלה מתגלה תחלה כשלשול קל, הזהירות ונקיון ישמרו עלינו ממחלות קשות וקלות כאחד.

הן בזרועותיהם גם אם פרוש הדבר שעליהם יהיה לבלות חצי לילה ב־טיולים בדירה כשפרי בטנם בידיהם יש בינוניים, הללו מחכים מספר ד־קות כדי לברר אם הבכי היא רק זמני או רציני יותר, ורק אז נגשים כדי להרגיע. אם הבכי לא נפסק בי־נתים. אך עד היום לא זכה נושא זה לטפול „מדעי".

כעת הגיע כנראה גם תורו של נו־שא זה, והוא זכה לטפולה של פסי־כולוגית בריטית, שהתפרסמה בשל החקירה על הקשר בין אמהות ותי־נוקותיהן. תוצאות המחקר הן הד בשכפויות: תנוקות שהוריהם חשים אליהם מיד בהתחלת הבכי בוכים ב־משך הזמן פחות מתינוקות שבני־הם להם לבכות זמן ממושך.

המחקר הקיף משפחות רבות בהן היה תינוק שזה עתה נולד. הוכד ב־צוות ד"ר איינסוורת ביקר אצל המ־שפחה פעם בשלושה שבועות ובכל ביקור שהה שם ארבע שעות ורשם את תדירות הבכי, את אורכו ואת ת־גובת ההורים. הביקורים נמשכו מן השבועות הראשונים לחיי התינוק ועד סוף שנתו הראשונה.

במחקר נמצא כי התינוק הממוצע בוכה כשמונה דקות בכל שעה בש־בועות הראשונים לחייו, וכארבע ומח־צה דקות בהגיעו לגיל שנה ברור שאלה הם ערכים ממוצעים בלבד. ההבדלים האינדיבידואליים בין התינוקות הם גדולים: תינוקות אחדים בוכים כע־שרים דקות בשעה, ואחרים אינם בו־כים כמעט בכלל. התינוקות ראשו־נים במשפחה בוכים לפעמים קרובות יותר מאחרים.

רוב האמהות התעלמו בממוצע כמחצית ממקרי הבכי. אך גם כאן היו הבדלים אינדיבידואליים ניכרים. הרחמניות ביותר התעלמו רק מ־4 אחוזים ממקרי הבכי ואלו הקשוחות ביותר התעלמו מ־97 אחוזים מן ה־מקרים.

כאמור נמשכו ביקורי הבית הללו שנה ובמהלכם נמצא באופן כללי ומוחלט כי התינוקות שאמותיהן מי־עטו לגשת אליהן בעת הבכי בכו הרבה יותר מן הממוצע בתום שנתם הראשונה. אמהות שניגשו לתינוק בכל פעם שבכה ולקחו אותו בידים או השקיטו אותו בעזרת צעצועים או לטיפות הצליחו להוריד את תדירות הבכי לחצי או יותר, ההבדלים בת־דירויות הבכי אצל תינוקות בני שנה נובעים בעיקר מהתנהגות האם במשך שנה זו.

באיזו שיטה לבחור

מסתבר כי לא לכל שיטת הרגעה יש את אותן התוצאות, גם תינוק שזה עתה נולד וגם בן השנה נרגעים הרבה יותר מהר כאשר לוקחים או־תם בידים או מאכילים אותם. אך כ־שהתינוק גדל יש שיטות יעילות אח־רות להשקיט אותו, לרוב המכריע של הילדים בני השנה יש השפעה ב־נגיעה או כאשר מלטפים אותם, ור־בים מאוד נרגעים כשהם רק רואים אדם מוכר להם. מחצית מן הילדים הנבדקים נרגעו כאשר דברו אלי־הם.

כיצד מקבל הילד את אמו אם אי־נו משתמש בבכיו — הוא לומד ל־סובב את ראשו לכיוון האם כשהוא רוצה שתסתכל אליו.

בעתיד כאשר תינוק יתחיל לב־כות, מוטב שתגשי אליו תקחי אותו בזרועותיך או תדברי אליו. זהו מ־אמץ משתלם העשוי להפוך לך בכי־ביותר בחדשים הבאים.

תמרים ממולאים

רוצה תסיף נחמד, קל להכנה ואכי־טי למראה כדי להגיש בחג? זבמן ה־כיני לך:

50 גרם אבקת סוכר, 50 גרם שקדים (או בטנים) טחונים, 1 חלבון כביצה קטנה, 200 גר' תמרים, סוכריות קצ־פת לקישוט (לא הכרחי).

ערבבי את אבקת הסוכר עם השק־דים הטחונים, טרפי קצת את חלבון הביצה במזלג והוסיפי לחלבון בהדרגה את תערובת הסוכר. המשיכי בחישה עד שיתקבל בצק מוצק, אם ה„בצק" רך בידי הוסיפי עוד אבקת סוכר, העבי־רי את הבצק לקרש שזרית עליו סוכר, לושי את הבצק בקלות עד שיהא חלק ואחיד.

עשי חתך לאורכו של כל תמר ו־הוציאי את הגלעין בעזרת סכין חדה, בלי לקלקל את צורת הפרי. קחי בידך כמה בנים מן ה„בצק" והושי־בי צורה נקיקיה הגנונה, הכניסי לתוך החור כך שחלק מן ה„בצק" יבלוט החוצה.

קשטי את הבילוי הבולט בסוכריית (לא הכרחי לפי טעמך) הכניסי כל תמר לפלסלה נייר, סדרי את הפלסלות בקופסא נאה זו לצד זו.

מה שלא כתוב בספר הבישול

איך לקנות טוב!

יצאת לשוק וברצונך לקנות ירקות. התפלא בודאי שרבות הן עקרות הבית שאינן יודעות מהו בעצם ירק טרי וטוב לקניה.

תפוחי אדמה טובים כשהם קשים וחלקים, אלו שאותנו ונקראים „כאור־חרים" בשמרים הרבה יותר טוב מאלו „החדשים" תפוחי אדמה בעלי צליקה ובהמים אינם טובים, יש לבדוק גם כל סימן של כתמים ירוקים. תפוחי"א צהובים טובים יותר לטיגון. הבצל שצריך להיות בד"כ עגול בצורתו, בהיר ועם קליפה יבשה, להוות על ה־קליפה החיצונית או הצוואר מעידים על רקבון, שום טוב הוא זה ששיניו מוצקות, הן דחוסות בצפיפות רבה כהה לקליפה החיצונית, אם מצאת שום שנובט או מצומק או שקליפתו קרועה — סימן גרוע.

כשאת קונה תירס השוב שגרגריו יהיו „חלביים" הני להיוצה באצבעך, אם הגרגיר עסיסי ונוטף „חלב" (ב־יץ התירס) סימן שהוא מפותח יפה. כ־דאי גם להקפיד שקליפתו תהא בצבע ירוק טרי ולא צהוב.

אם ברצונך בשעועית או אפונה, כדאי לבדוק את התרמילים, הם צרי־כים להיות פריכים ולא גדולים מדי, צבעם ירוק כהה וכלא.

ראשי הכרוב הטובים ביותר למשל — צריכים להיות מוצקים וכבדים יחסית לגדלם, גושם ההוך סביב לראש ועליהם ללא כל סימני דהיה. גם הכרוב צריכים להיות מוצקים למגע וצבעם בהיר, סלרי טוב הוא זה ש־אורכו בינוני, כדאי לבדוק אם הוא פריך. גזעים שדהו בסביב הלב הגלים לא כדאי לקנות.

החציל טוב הוא זה שגונו סגול כהה, החציל צריך להיות מוצק ולא כבד, בלי חבורות וסריטות על גופו החלק, בלפעמים טוב לקניה כשהם מוצקים למגע, צבעם ירוק בהיר, כדאי להקפיד ולא לקנות כנופחים ורכים.

הקשואים הקטנים הם הטעימים ב־יותר, הגדולים צריכים להיות מוצקים ולא ריקים, כדאי לבחור באלה שהם כבדים יחסית לגודלם ושהם נקיים מכל כתמים.

כדאי להקפיד לקנות ירקות עלים פריכים ובצבע ירוק אופייני, כל סימ־ני נבילה או צמיחה מגוצב כוירים על הזקנות או התקשות. גם עלים רכים ונבלים או שצבעם דהוי מצביעים על כך שכדאי לבחור בארגז אחר.

לוח היום

ב"ה, יום ששי, י"א תשרי תשל"ה

המשנה היומית: כלים ה, ג־ד

הדף היומי: חולין קלד

ההלכה היומית: שבת שצט, ד־ט

זמני היום

סוף זמן לקריאת שמע	8.42
סוף זמן תפילה	9.39
שקיעת החמה	6.32
ב.ה.ה.	
זמן עלות השחר	4.58
זמן הנץ החמה	6.27

תורנות בתי מרקחת

ירושלים

ליל שבת: „צוף" רח' עזה 15, יום שבת: „רמות אשכול" רח' מרכז מס־חרי, רמות אשכול. מוצאי שבת: „מר־פאות דפנה" רח' מעלות דפנה בנין 129.

תל אביב

ליל שבת: „פרנקל" רח' המלך ג'ורג' 28, „שלמה המלך" רח' שלמה המלך 78. יום שבת: „בורושוב" רח' בורו־שוב 60, „בפור" רח' יהודה המכבי 33. מוצאי שבת: „מושקוביץ" רח' המלך ג'ורג' 25, „גורדאו" רח' בן יהו־דה 183, „מבין חיים" שד' ירושלים 49 יפו.

בני ברק

ליל שבת: „רפואה" רבי עקיבא 63, שבת ומוצ"ש: „בני ברק" רח' עקי־בא 110.

רמת גן

ליל שבת: „גבה" רח' ויצמן 17, גב־עתיים. שבת ומוצ"ש: „הגיה" רח' ארלוזורוב 81.

חיפה

ליל שבת: „בלפור" רח' מסדה 1, שבת ומוצ"ש: כנ"ל.

פתח תקוה

ליל שבת: „פינסקר" רח' פינסקר 2, שבת ומוצ"ש: „פייבביץ" רח' חפץ חיים 6.

תורנות רופאים

ירושלים

משעה 8 בערב ועד 7 בבוקר — התחנה מגן דוד אדום — רוממה. מרפאה עם רופא פתוחה במקום למקרים דחו־פים במשך כל שעות היממה.

תל אביב

ד"ר הר אבן, אפשטיין 6. ד"ר סגל, בלוך 13. רופא תורן במ.ד.א. טל 101.

חיפה

התחנה מ.ד.א. — חיפה — טלפון 101.

תורנות בתי חולים

ירושלים

ליל שבת: ילדים — הדסה, פנימית ונשים—ביקור חולים, כירורגיה וע־ינים — שערי צדק.

שבת ומוצ"ש: פנימית — הדסה, יל־דים כירורגית נשים ועינים — שערי צדק.

בתל אביב

ליל שבת: „רוקח הדסה" — למחלות פנימיות, „איכילוב" — למחלות כי־רורגיות.

שבת ומוצ"ש: „איכילוב" — למח־לות פנימיות וכירורגיות.

בחיפה

ליל שבת: „רוטשילד"

שבת ומוצ"ש: „רמב"ם"

مكان الأصل

הד היום

ופרוש עלינו סוכת שלום

מ/ה אבתקל כאשר המלחמה עמדה בעיצומה וטרם עמדנו על משמעותו החמורה, היתה למשאלה־תפלה זו משמעות אקטואלית שפרצה מן הלב ההומה בפחד וחרדה על העם העומד במלחמת הגנה נגד אויביו שהתנפלו עליו. היום שנה לאחר מלחמת דמים זו, כשהמה שקיעתה בישראל הרבה מושגים ועקרה הרבה הנחות־יסוד ממקומן, יש לה למשאלה־תפילה זו בימי חג הסוכות הבעל"ט משמעות מרחיקה לכת יותר והאקטואליות שלה לבשה צורה אחרת.

כשגופה הדבר, מעולם לא נראה עוד השלום באיזור רחוק יותר מכפי שנראה בימים אלה. בניגוד לרוח השלום שנשבה באיזור, סמוך לסיום המלחמה אשתקד, רוחות היום הרגשה פכויה מאד. אויבי ישראל שוב אינם מוכנים להעלות על דל־שפתיהם את תקות הד־שלום. כל מה שהם מוכנים לעשות אינו אלא הסדרים פוליטיים, אשר מן הבחינה המעשית אינם אלא תקופת רגיעה בשלב הכנה לקראת מלחמה חדשה.

הוי זכנים שאויבי ישראל נקבו מחיר לשלום, זה היה מחיר יקר ובלתי מתקבל על הדעת, היום, התמורה שהם מבקשים אינה יכולה להחשב ככלי המחזיק את השלום, כפני שאינם רוצים להניח לנו אפילו זכות קיום עצמאית. שנה לאחר מלחמת יום הכיפורים, חזרה ועולה התביעה הזוכה להכרה בינלאומית מקיפה, להכיר בארגון המחבלים הפלשתיני כנציג בלעדי, ופיסגתו של ארגון זה מסתכמת בהצעה, לכונן מדינה פלסטינית חילונית שבה יקבעו אנשי הסיודר הערבי, מי רשאי להשאר בה ואותו מי צריך לחזור למקומו.

זוהי הרגשה כבדה מאד, אפשר שהיא עשויה להוליד תחושת הדלון, אלא, שדוקא מתוך תחושה זו, היא צומחת התקוה, זו המתבטאת בתפלה שאנו חוזרים עליה הערב: ופרוש עלינו סוכת שלומך חיים ושלום. כתוך המצוקה בהלקחת הכמיה והשאיפה לשלום אבל שלום זה אינו יכול לבוא לנו מידי אדם. כל אותן התקוות שתלו אנשים ביוזמות השלום של מדינאים דגוליים, התנפצו, המדינות המערביות מציעות לישראל שלום כזה שקשה יהיה להיות פנה, שלום שפירושו יהיה חזרת הגלגל אחורית תקופה ארוכה.

הדברים אינם נאמרים כדי להוסיף ולהכביד על הלב בשעה שאנו יוצאים לדירת קבע לדירת ארעי, בשעה שאנו מתכוננים לזמן שמחתנו, שבו אנו מצווים לשמוח כדין, אלא כדי להדגיש שוב את העובדה שמשתדלים להסתיר אותה שמתעלמים ממנה בכוונה תחילה, שהשלום המיוחל לכולנו, אינו ניתן להשגה באמצעים מדיניים, בדיוק כפי שעדיין קיבלנו כאן כל אותן הכנים על מאבקים ולהלחמות אינה תופעה טבעית שאפשר להסביר זאת בדרכים פשוטות. בודאי לא בהכססים פוליטיים שבני אדם הורים אותם בזכותם, כל מהלך הד־ באורעות בחיינו בשתי עשרות השנים לערער הנחה זו. כי שאינו מאמין בהשגחה העליונה, אינו יכול להסביר את סוד קיומנו ככבשה אחת בין שבעים זאבים, מי שאינו מאמין שהשלום יבוא עלינו בדרך של הארת פנים, על ידי הפורש סוכת שלום על ישראל קשה לו להיות אופטימי, אם נשתמש בלשון זהירה.

אנו יוצאים מדירת קבע לדירה ארעי, יש בזה הרבה מן הסמליות של האמונה היהודית, שמגלות שלנו איננה אלא דירת ארעי, שדירת הקבע שלנו בארץ ישראל היא העומדת לנו לעד, ובתוך צפייה בלתי מעורערת לישועה ולגאולה, אנו הוגים ומתפללים: ופרוש עלינו סוכת שלומך, ותקננו בעצה טובה מלפניך, והושיענו מהרה למען שמך הגן בעדנו וגומר.

על משמר השליחות האגודאית / ראיון עם חבר הכנסת וסגן ראש עירית ת"א הרב י. מ. אברמוביץ

כאשר כל אדם מישראל יוצא אל הסוכה [illegible] הוא [illegible] את הגאון לנגד עיניו, [illegible] שלילה בתוך [illegible] לספר את המעשים. אם ביחוד כך, על אחת כמה וכמה כאיש ציבור שהוא צריך להיות נאמן לשליחות, לכן ראוי לי [illegible] את [illegible] לנגד הציבור שהוא [illegible] כדי שציבור [illegible] ידע את כאן המעשים ואת הבעיות.

הלכנו אל הרב י. מ. אברמוביץ הממלא שני תפקידים ראשיים במע־ לה [illegible] של אגודת ישראל, אחד [illegible] של עירית תל אביב. בה ממלא את התפקיד כסגן ראש העיריה [illegible] בתפקיד ראש המחלקה לעבודה סוצי־ אלית [illegible] הכנסת של [illegible] אגו־ דת ישראל, [illegible] בין [illegible] [illegible] כאשר [illegible] לא רק [illegible] העיריה הגדולה ביותר בישראל, אלא גם [illegible] [illegible] להם [illegible].

כשאנו [illegible], את הרב אב־ רמוביץ [illegible] העיריה ב־ [illegible] [illegible] אלא [illegible] [illegible] [illegible] בתוכו של [illegible].

לכן היינו סקרנים לדעת, מה במחלה בשלטון? [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] באחד [illegible], אלא לאחר

שה כבר היתה מורכבת מרוב חברי מועצת העיריה ולביצעה יכול היה מר להט לשלוט בעיריה גם ללא שיתוף הציונות הדתית. סבפי הדבר שבקעב־ מלציה זו, בעצם מעמדו של נציג א־ גודת ישראל קשה יותר. אלא שמה־ עובדה, נציג אגודת ישראל היחידי בע־ עיריה ממשיך למלא את התפקיד סגן ראש העיריה וראש המחלקה הסוצי־ אלית.

שאלנו את הרב אברמוביץ את השא־ לה הראשונה, האם אתה יכול כבר לסכם ולומר, אם ההשתתפות לקואו־ ליציה הצדיקה את עצמה?

ת. צריך לזכור שני דברים שארעו במערכת הבחירות האחרונה, כי מי שעמד היום בראש העיר וחבריו בר־ שימת „הליכוד" וראש רשימת ל"ע שנבחר כסגן ראש העיר, התחייבו לפני הבוחרים שלהם לפתוח בשב־ תות את בתי הקולנוע ואף רמזו על הנהגת תנועה תחבורה ציבורית בשבתות. זו הפעם הראשונה שהרוב החילוני אינו זקוק לעזרת הנציגים הד־ תיים. מובן שבמצב זה היה צורך בתושיה רבה ובמאמץ עליון לשנות דעות שנקבעו בהתחייבויות פומביות, ואין זו מן המלאכות הקלות להניע אותם לחזור על הסכם הציבור בניגוד להבטחותיהם, להבטיח שבירה בשבת כבר בעניני שבת, עניני חינוך ודת וכדומה.

צריך גם לזכור את הניתור של הר־ כיבת הסכם זה, זה היה תוך הקיפה החירום שעברה על המדינה, בתקופה זו ובמבוכה של שעת חירום, נפרצו פרצות בחומת השבת, בתי הקולנוע החלו להקרין סרטים בלילות שבת, התחבורה הציבורית ניצלה אף היא את שעת החירום כאמתלא להפעלה קוי התחבורה בשבתות. בעלי בתי ה־ קולנוע שהם רודפי בצע ניצלו גם את תקופה הבחירות כדי לקבוע עוב־ דות מתוך הנחה שהמועמד לראשות העיריה לא יהיה בכוח לצאת נגדם בתקיפות, כדי להתחרות עם יריבו מן "הליכוד" שהבטיח מה שהבטיח ב־ ימים ההם. זו היתה סיטואציה קשה מאוד לבא ולדרוש שעיריה הסטטוס קבו, והמדובר בזה שהיה קיים לפני שעת החירום ולפני מערכת הבחירות.

וכאן אני חייב לומר בהבהם של־אנ־ שי הקואליציה, ראש העיר מי להם הצליח לסגור כבה בתי קולנוע למרות הכל. נכון שעדיין לא הצגנו את הכול ויש בתי קולנוע שעובדים את החוק סלהתר אבל אנו מאבקים להג־ שים את ההסכם הקואליציוני במלואו ביכן כאליו שבר להם ההברית נלחצים על ידי רודפי הבצע והנובעים ממנו למבצע את הבטחותיהם ערב הבחי־ רות, אך שהוא נמצא בין הפטיש ו־ הסדן, המאבק שלנו אינו קל, אבל א־ ני חייבים לציין שבתוך הליכוד יש חברים שמצדיקים את הביצועה לקיום ההסכם ככתבו וכלשונו, גם כאשר למר להם ישנן אפשרויות לש־ לים בעיריה בלעדי הנציגים הדתיים.

ש. אנו מודעים לעובדה, שיש אינ־ טרסים חיוניים נוספים ליהדות הח־ רדית בעיריה, האם בנושאים אלה חל שינוי?

ת. לא חל שינוי לרעה, חלילה. ה־ הנהלה החדשה משתדלת לבוא לקרא־ תנו בכל הנושאים הנוגעים ליהדות הדתית ובעיניני לציין כמה דברים החשובים:

א. ההנהלה החדשה הגדילה את תקציב המיצגה הדתית מסכום של 10 מיליון ל"י אשתקד לסכום של 13 מיליון. הגדלה זו של התקציב מאפש־ רת למועצה להרחיב ולהגדיל את הי־ קף עבודתה למען בתי הכנסת. מקו־ אות כהיה, שבת, כשרות, ישיבות, כוללים לאברכים, שיעורי תורה ל־ נוער והחזקה רבני שכונות ורבני בתי כנסת, חלקם במשרה חלקית, בסך הכול 146 רבנים. בתקציב הפי־ תוחים הדתיים יכולה עירית תל אביב להיות דוגמא לקהילות אחרות, אף שאין אנו משתפקים בזה שהושג ו־ הנבעים הגדולה.

ב. החינוך העצמאי זוכה למלוא התמיכה של העיריה, ומדובר בבתי הספר יסודיים ועל יסודיים, גני ילדים כל אלה זוכים לשיוך זכויות מלא כמו המוסדות הממלכתיים הממשי־ ללא כל אפליה, וצריך לזכור שמבחי־ נה הקציבית זה מתבטא במליונים ר־ בים, כל שנה.

ואם מדברים על מוסדות תורה צריך לציין את התמיכה של העיריה ל־ כוללי־אברכים בעיר, ובמעקב לשכר להכיד לבני הישיבות הקדושות מכבי העיר. מענק זה הגדול השנה ולא ל־ אחרונה אני חייב לציין, את השיפו־ רים שהכניסה העיריה השנה בתאום הנמצרים לניהוליו של הציבור הנזקק להם.

ואם לדבר על המחלקה הסוציאלית שעליה הפקודה, הרי כותר לציין שהתקציב לאגף זה גדל בשנה האח־ רונה בסכום של 21 מיליון ל"י ו־ עמוד השנה על סך 53 מיליון ל"י לעומת 32 מיליון אשתקד.

ש. בשנים האחרונות אתם מבטים לעכב את הבריחה של אברכים חר־ דים מתל־אביב לערים סמוכות על ידי אמצעים שונים, בין היתר גם ערות לבנות שיכון אגודאי בשם „קר־ ית לויק" בצפון תל אביב. מה התק־ דמות בקריה זו?

ת. נכון שיש לי יחס אישי לקריה זו ואני רואה בה עתיד גדול, ההת־ פתחות בקרית הרים לוין מעניקה לי סיפוק מיוחד, אף שבמשך תקופת ע־ בודתי כסגן ראש העיריה פעלתי לה־ קים מבצרים שונים לתורה, מוסדות חינוך לכל שלביהם, יסודיים ועל־י־ סודיים לבנים ולבנות, ישיבת הד־ רושי הרים. אלא שבכל זאת אני רואה בקריה מפעל מיוחד במינו.

כאן הקום קריה אגודאית שבה יהיה הכול במקום אחד. הבניה בקריה מת־ קדמת בצעדי ענק, בקרוב תסתיים הבניה של ארבעה בתים חדשים, נוסף על אלה שכבר אוכלסו ובתכנון לבנות עוד בנינים נוספים בסך הכול תכלול הקריה 300 יחידות דיור.

עירית תל אביב הקצתה לנו שבצה דונם קרקע בגבולות הקריה להקמת מבנים למוסדות חינוך. הבנין של גן הילדים שהוא הראשון בתור הושלם ובקרוב נחוג את חנוכת הבית. על פי הוראת אגף התיכון של העיריה מכינה מחלקת ההנדסה את התכנון עבור בית ספר יסודי לבנים לחוד ולבנות ל־ חוד. הכל שהומצגו מעלה זה בשנים שעברו, יתכן שהיינו צריכים את הב־ ריחה מתל אביב בעוד מועד.

המאבק נגד נהירה זו קבל תנופה חדשה עם הקמת הקריה והרחבת הכ־ גרת הכוללים בעיר תל אביב הכאג־ מרים למאות זוגות צעירים לבוא ל־ גור בתל אביב.

ש. הסיכום העשיר של פעולות ו־ מעשים תוך שותפות בקואליציה, ל־ מובהת של היהדות החרדית בעיר זו, מעורר את השאלה, כיצד נראה לך התפקיד של חבר כנסת באופוזיציה, שהוא בעצם האפשרויות המסורות ב־ ידי איש קואליציה ממשלתי.

המאבק בכנסת נגד פורצי גדר

ת. יש להבדיל היטב בין שני סוגי התפקידים שהם שונים זה מזה. חבר, בעיני התוית הדתית התורנית ואנכי בתוכם מתכנסלים למלא התפקידו, ש־ בעיני נראה כתפקיד היסטורי, לה־ יות אופוזיציה לשלטון חילוני, ואין זה תפקיד קל לסיעה קטנה, הייתי מגדיר את תפקידנו כמפקח „תנועת מתאזה" שגם אם אין כוח עמה להוליל שינויים, הרי היא חייבת לעמוד בת־ קיפות ולפעמים גם בחריפות כנגד כל תופעה שיש בה פגיעה ברוח ה־ תורה והמצוות.

וכאן תרשה לי להשמיע ודוי אי־ שי, כאשר אני עומד על במת הכנסת ומדבר בכאב כנגד תופעות שליליות בחברה החילונית והמתירנית, בכל אר־ תם נושאים שרק אנחנו מזכירים או־ תם בכנסת, כמו העברות על הדת של שלום חדשים, ניתוחי מתים או גיוס בנות לצבא ולשרות לאומי, מר־ גיש אני שמתוך גרוני מדברים עשרות אלפי יהודים שהצביעו עבורנו לכנסת ובשמם אני מבייט, ואומר, שלא נס־ כים לסיסמא "ככל הגויים בית ישראל" ומובן שהם מקיימים את מצוות הסה־ את שהם חייבים בה, להזהיר שעם ישראל יוסיף להיות עם התורה ללא שינוי וללא סטייה. לדעתי זהו תפקיד היסטורי וכאשר כותב דברי הימים האלה יספר בידבר הכנסת הרשו־ נים על הספר, ידע שלא היה הלקט במעל העז וידע שחלק נכבד מן ה־ עם היהודי נאבק נגד המעשים שנע־ שים נגד ה' ונגד תורתו. עוד דבר, אין כאן קיטרוג על עם ישראל אלא סנגוריה גדולה, ראה הביטה אנו אומרים להקב"ה, לא כל העם הולך אחרי ההולל, אנו מוחים ומשתדלים להמות את הדברים לטובה ואין לך סנגוריה גדולה מזו על ישראל בעז־ בורה.

ש. בודאי תסכים אתי שהציבור ששלח אותכם לכנסת, רוצה גם לשמוע על הישגים מעשיים ולא רק את השלילה של מחאה, שהיא חובה בשלעצמה.

ת. זוהי טעות אפשית לומר שאנו מתרכזים אך ורק בהבעת מחאה. אנו יכולים להצביע על שורה ארוכה של הישגים חשובים, שאולי מתוך הרגל אין הציבור מעריך אותם כראוי. בראש וראשונה יש לציין, את זכות קיומו של החינוך העצמאי המתוך דו־ רות של יהודים יראים ושלימים, שאי אפשר לתאר את עצם קיומו ללא פ־ עילותה של הסיעה בכנסת העומדת על משמר זכויותיו.

האפשרות של אלפי בני תורה ה־ לומדים בישיבות ובכוללים, להמשיך את לימודיהם ללא הפרעה כלשהי, יש לתלות אותה בזכות הנציגות שלנו בכנסת ואין צורך להרחיב את הד־ בור בנושא זה, ביחוד לנוכח הנסי־ יונות להתנכל להסדרים הקיימים ו־ שומרים מאז הקמת המדינה. בזכות זו גדל כאן דור חדש של לומדי תורה שמציל את עתידנו הרוחני. השיבו־ תו של המרכז התורני בארץ גדלה לאין שיעור כאן השוואה שעקרה כ־ תוכנו דור שלם של רבנים גדולי תו־ רה.

שאילתא זו על שום מה?

ש. הציבור אינו מודע מספיק ל־ מוסד פרלמנטרי זה ששמו „שאילתא", האם יש ערך לדברים שבשאלים ש־ רי הממשלה, אשר לפעמים עונים עלי־ הם אחרי זמן רב.

ת. תופתע לשמוע, שלמוסד זה ששמו „שאילתא" יש ערך פרלמנטרי עצום. המדובר לנו, שהוא נשק יעיל במאבק הפרלמנטרי, שלא לדבר על האפשרות להתריע נגד כל עוול וגד כל מעשה המנוגד את התורה והמצוות נכתבו לדעת, שעל ידי שאילתא אנו שר למנוע הרבה מעשים חמורים, וזה גם משכבת שוט אחרונה גדול. שרי הממשלה רואים שיש עין פקוחה המ־ שקלים דברים לפני עשייתם. לעתים משתדלים הם להקן דברים שנעשו ולמדנו להעריך אמצעי זה כנשק פר־ למנטרי חשוב שכלל אין להזניח בשי־ מושו, לפעמים מאחורי הקלעים.

[illegible]

ש. אנו מבינים, שהעיסוק העי־ קרי שלך אינו מוגבל רק לנוש־ אים של דת ומדינה שלמענם נשלחתם לכנסת. לאחרונה זכית לפרסום רב ב־ קשר להצעת חוק שנקראה על שמך. מה הם הנושאים שבהם טיפלת במ־ יוחד?

ת. נכון, שהעיסוק העיקרי שלנו בכנסת מתרכז בבעיות דת, אולם יש גם אפשרויות לא רק לשם מחאה אלא גם ליזום חוקים. ובסדר העדי־ פויות של הזכויות שרשמתי לעצמי, אני רוצה להקדים את הצעת החוק למניעת הפצת ומכירת דברי סת"ם פסולים, תופעה ההולכת ומת־ רחבת על ידי רודפי בצע. ההבדל ש־ משטרה לא יכולה לנקוט אמצעים נגד הזייפנים בגלל היעדרו של חוק אשר יגדיר את „התקין" של דברי סת"ם. היה צורך לשכנע גורמים חילו־ ניים בחשיבותו של החוק, היה צורך גם לשכנע את שר הדתות העומד שלא יתנגד להצעה זו. ואנו מתקדמים עם הצעת החוק שנתקבלה בקריאה ראשונה צעד אחרי צעד עד לאישורה בכנסת, כפי שאני מקוה מיד עם חי־ דוש ישיבותיה של הכנסת לאחר הח־ גים. ההצעה כבר היתה בדיון לפני ועדת החוקה חוק ומשפט. הצעת ה־ חוק קובעת עונש של מאסר שנה ו־ קנס שלושה אלפים ל"י לעבריינים, אני מקוה שדבר זה יורתע את הזיי־ פנים מלהונות את היהודים התמימים שנכשלים לדאבוננו, מחוסר ידיעה.

ש. מה עלה בגורלו של חוק החגו־ רות לבטיחות, האם יש סיכוי שיפ־ על אי פעם לאחר שהוקפא על ידי שר התחבורה?

ת. שר התחבורה מר ג. יעקבי ה־ בטיח שהחוק יופעל בראשית שנת 1975. החוק הופעל כבר בהרבה מ־ דינות והנסיון הוכיח שהביא לירידה גדולה באחוז הנפגעים בתאונות דר־ כים. לדעת מומחי תחבורה מקיים, ש־ התאונות יקטינו בחמישים אחוז את מספר ההרוגים והפצועים. אראה זאת לעצמי זכות גדולה להיות היוזם של חוק שיש שמו פקוח נפש בדרכים. עלי להזכיר שבאחרונה יזמתי הצעת חוק נוספת שטרם הובאה לדיון בכ־ נסת, המדובר בחוק למניעת שביתות בשירותים רפואיים, חוק שחשיבותו גדולה לנוכח ריבוי השביתות במער־ כות רפואיים במדינה, דבר שגורם נזק חמור לציבור. הצעת החוק קובעת בוררות חובה לכל סכסוך במוסד ר־ פואי.

הצעת חוק אחרת שהצעתי, מגמתה להבטיח מעמדם של יהודים שומרי שבת מפני פיטורים בגלל סירובם לעבוד בשבת. הצעתי תיקון לחוק שעות העבודה והמנוחה הקיים, בס־ עיף זה נאמר „לא יונהו אדם קבלתו של עובד בהסכמתו לעבוד ביום המ־ נוחה, ולא יפטר אדם עובד על סירו־ בו לעבוד בשבת". צפוי לנו עוד מא־ בק פרלמנטרי ממושך בנושא זה, אבל אנו מקוים שהמשמעות הסוציאלית של תיקון זה תשכנע גם חילוניים להצביע עבורו ובכך להסיר כתם כ־ בד מעל מדינת ישראל.

מענק כפול לתלמידי ישיבות

ש. לא מזמן פרסמנו רשימה על המאבק שאתה מנהל עם משרד הסעד בדבר הכרת זכויותיהם של הורים ה־ שולחים את ילדיהם לישיבות קדושות, ליהנות מן המענק שמיועד לבוגרי וספרים. מה עלה בגורלו של נושא זה?

ת. השנה חלה תזוזה מסוימת לטו־ בה, אחרי מאבק עם שר הסעד לשע־ עבר, הוסכם שבינתיים יקבלו תלמידי הישיבות בגילים 14—18 את מחצית המענק שניתן לכל תלמידי בתי הספר התיכוניים במדינה וכן לתלמידי י־ שיבות תיכוניות. במענק זה נהנים עד כה, כפי שפורסם השבוע, 80 אלף תלמידים בכל הארץ והוא יגיע בסופו של דבר ל־150 אלף תלמידים. בשלב הראשון חולקו 12 מיליון ל"י לזכאים.

לצערי הגדול לא ניצלו אלפי תל־ מידי ישיבות את זכותם לקבל את המענק, ואני מקוה שיפשו זאת כל אלה הזכאים לו מהבקשת ההכנסה של הוריהם. אני מקוה, שהשנה אצליח לסלק את הקיפוח הקיים ולהעמיד את המענק על הסכום המלא, ללא כל אפליה בין תלמיד לתלמיד, בדיוק כפי שמקבלים זאת תלמידי בתי ספר תיכוניים וישיבות תיכוניות. אסור ש־ במדינת ישראל, תהיה קיימת אפליה לרעתם של לומדי תורה.

הרב אברמוביץ מבקש באמצנו להד־ גיש, שהסיעה כולה נאבקת בכוחות המשותפים בכל הבעיות הדתיות ואינה עוצרת את עצמה מליטול חלק בדי־ ונים פוליטיים ובטחוניים תוך כדי שהיא מציגה את עמדתה המקורית לכל שאלה. ומקוה שהשנה הבאה ע־ לינו לטובה, תהיה שנת שלום וגא־ ולה, שנה שבה ישמע בהרי יהודה וירושלים קול ששון וקול שמחה.

(ראיין ב. ב. [illegible])

על מקורות הדכאון הישראלי וסיבותיו

שנה לאחר המלחמה עדיין לא השתחררו ממשמעויות הלם־ההפתעה

— מאת י. שפיגל —

הלך רוח קודר מכאל את מדינת י־ שראל מאז מלחמת יום הכיפורים. כי כל הנראה אין אוכלוסייה מסוגלת לאמץ לעצמה את סגולת הממוצע. כי גם שלאחר מלחמת ששת הימים שמחה בהלה מופרזת, כן היא שוקעת עתה לתוך קדרות ומרה שחורה, ואין היא מתנערת הימנה, על אף הנאומים ה־ מתהדרים על הנצחון הגדול שהיה לצ־ ה"ל במלחמה האחרונה.

עברה שנה מן המלחמה ועדיין מל־ קקים את הפצעים, עדיין לא התאוש־ שו מן הלם הראשוני של ההתקפה ה־ פתע ועדיין לא הודקפו מן ההתלוממה. העתונים כולם מלאים תיאורים רבים על ההוזי המאפיין כיום את החברה הישראלית, שבמסיבות ליל שבת עס־ קים כל העת בניתוח הכשלון שלנו, ב־ חוסר היכולת הישראלית להתמודד עם הבעיה הבטחונית, בתנועת הקשים של היערכות האויב והקושי שלנו להפ־ ביד השובה חלקית, לפחות, מול אי־ השיוויון הענקי בכוח אדם, בנשק, במ־ שאבים כספיים ובהתמיכה המדינית של האויב.

צה"ל שהיה הפארה הגאוה של החברה הישראלית ירד לשולי ההש־ פלה. כל מחדל או חריג של קצין בצ־ ה"ל, שהכביד נהגו כלפיו בסלחנות בהפרזה — נדון עתה ברהוהין ואין כל סבלנות לסלוח על כך, נקודת האמצע, או „שביל הזהב", כלל אינם קיימים בדרך החשיבה של הישראלי הממוצע. או באיגרא רמה או בבירא עמיקתא. השאלה הלא אינה רק לגבי מה שמ־ דברים בהתבטאויות של בילוי ליל שבת או מה שחושב הישראלי באורח פרטי, אלא שאלה של מצב רוח מוראל לאומי, שאלה של בטחון עצמי הכרחי ונכונות לחימה, כאשר כולם מסכימים עם ההנחה, כי בלי־ המת יום הכיפורים לא היתה המלחמה האחרונה.

אין למצוא כאן שום קו של דמיון לגבי עמים אחרים, מנצחים ומנוצחים. יש לשער שכל עם בעולם אינגו אוהב להיות מוכה במלחמה ואיננו שוחר הפסדים. האוכלוסיה היוונית במדי־ נתה עתה, ללא ספק אחרי שההדרכה הנחילה להם הבושה מביעה בקפריסין, אך מה הדמיון בינם לבינינו בכלו־ הכל, יוון לא הותקפה והתורכיה אף איננה מאיימת עליה במלחמה בתוך ג־ בולותיה, ולכל היותר מתכבנה יוון ב־ אבדן ההשפעה על יוון כולה, ואילו אצלנו — מה לא נאמר על כך המאו־ ב?...

אך גם יוצא מן הכלל זה, עדיין אי־ נני יכול להסביר מה אירע לחברה הי־ שראלית, שאיבדה זקיפות קומתה, ש־ הרי, כאמור, המלחמה לא היתה אבו־ דה בשבילנו, לא הפסדנו בה אלא ניבחנו: מה גם, שכל הנתונים שפ־ ראום דשים בהם עתה, אינם חדשים, כי תמיד עבדה מדינת ישראל בע־ מצב של אי שיוויון מבחינת כמות של כוח אדם וציוד ואיכות נשק לעומת הערבים, ואף פעם לא ירדה החברה הישראלית לדרגה כזאת של דכאון ועצבות.

„חלק מהעם פשוט נשבר"

אין מי שמתעלם יכול להתעלם מעובדה בסיסית מאפיינת זו של החב־ רה כיום. כאומייהם של ראשי המדי־ נה אפשר לחוש במתיחות זו, שהרי על כן טורחים להדגיש כל הזמן את האמת לאמתה, כי אבנים מהדליים היו אך אנו ניצחנו ולא הערבים, וזאת בני־ גוד לכה שבעבים, מתוך גילויים של מאווריום אצלינו עצמנו להסביר, וכן בתוך מה שהערבים בבריחים עליו ב־ קולי קולות, והרך אגב לא בלי הס־ תכלות על מה שקורה אצלנו.

שר ההסברה, מר אהרן ידיב, בר־ ביות בעתון „ידיעות אחרונות", אומר בנקודה זו: „אין ספק שהערבים יצאו מן המלחמה כשידיהם על העליונה, ואילו אנחנו — מבחינת התדמית הח־ דשה שלנו, יצאנו מזה כשוטים וח־ לשים, שלא בצדק, הנה, שאלו את סאדאת: האם ניצחנו במלחמה? והוא ענה: תסתכלו על מה שנעשה בישר־ אל"... (גליון ערב ר"ה).

לגבי העובדה על קיום אותו מצב־ רוח בישראל, מסכימים גם כמה אח־ רים באותו רב שיח, האלוף (מיל.) י־ שעיהו גביש מסכים „כי הערבים ע־ רערו את הבטחון העצמי שלנו"; אומר הפרופ' שמיר: „נכון שבשלב הנוכחי, הערבים נראים כמנצחים, בעוד יש־ ראל שוקעת בקדרות"; בחריפות יו־ תר רבה, מדבר על כך אלוף (מיל.) ד"ר אהרן דודר (מי שהיה בעבר מ־ פקד הצנחנים): „לבושתי הרבה, חלק בעם ישראל שוועב פה — פשוט נש־ בר. לשבירה זאת ניתן ביטוי בדרכים שונות, ורדיפה אחרי שלום בדיפה, הוא גם כן שבירה ויוצא של כבוד לפה־ דים"...

בהמולה של הלקאה עצמית המקיפה כיום רבים, יש המתפסים בשיפתן של דיבורי השמאל, כי בכל אשמה ההוקה השטחים על ידינו, שאלמלא זה לא היתה פורצת מלחמת יוה"כ והיינו נפ־ טרים בכלל ממלחמה. מה ערך למיותה זה, כאשר כל אחד יכול עוד לזכור מה היה ערב מלחמת ששת הימים, כשבידינו לא היתה פיסת שטח שהע־ רבים טענו עליה, אחר שישראל נסוגה מכל מה שכבשה במערכת קדש, ויותר כזה בשנה השית, כאשר הערבים פ־ תחו במלחמה וערכו את פליטהם כשי־ הם מתנגדים בצורה מוחלטת גם לתו־ כנית החלוקה ולמדינת ישראל בגי־ בולות ההגש שהאו"ם התוה לה, ו־ הנה, רק בימים האחרונים השמיע סא־ דאת את העהרתו, כי לא יעשה שי־ לום עם ישראל, גם אם תחזיר את סיני והגולן, כי המאבק הוא על "פלשתין" ועל ירושלים, והשלום לא יכון בלי לפתור את בעיית הפלשתינאים, ל־ אמר: למעשה, חיסול המדינה.

כמאן, איפוא, שאין לתלות את סי־ בות הדכאון באיזו שהיא מציאות חד־ שה שנוצרה ובנתונים שנוספו ולא הי־ דועים קודם לכן. הדכאון הזה מ־ קורו בדבר מה אחר, בתבוסה לא צ־ באית אלא מוסרית, ולא בשדה הקרב אלא בחזית המלחמה האידיאולוגית הנטושה מזה עשרות שנים, ולא בין העם היהודי לבין מה שמחוצה לו, אלא בינו לבין עצמו ובתוך־תוכו.

בעיית הקיום לא נפתרה

מקורות היניקה לזקיפות הקומה הי־ הודית לא היו מעולם חומריים, עצבי־ [illegible] של הגוי לירות בחיים של שובע גשמי והופך גופני וגילה נהרין על פי יכולתו להתגדר בהבנת של יש"ל הרכב ההוה", זקיפת הקומה היהו־ דית מקורה בדית, מקיימת באמונה יו־ חדית, בהמלכת הבורא על ברואיו, במתנות [illegible] לא נכבשו בפרצי־ בגה בעם ישראל, וללה האלה שבהם היה הקו ביותר [illegible], כאשר בגורת גזיה הישפלה [illegible] באבק נגד בזירמה אנשי והתנית, להעביר את העם מדרך הרוח, על פי הרוח המצית.

במדינת ישראל העבירו את הכל על מצחון הפיסי, בבירוה אחר מלחמת ששת הימים, כאשר מלחמה נצית ש־ עמדה להתיאדים אלו"ים על עליונה של אלופים והיילים המצביעים, אין הימה, כי כאשר התברר פעם שההלו אינם כל יכולים — נשתנתה ההפירה מן הקצה אל הקצה.

אך זה איננו הכל, אלא בעיקר, נובע הדכאון מכך, כי במלחמת יום הכיפו־ רים נחשפה לנגד עיני כולם המציאות האמיתית, כי הציונות לא פתרה אף בעיה אחת מן הקיום היהודי הפרובל־ מטי, כנגד אחד עיגודת מדינת יש־ ראל, המרכזה בדיעתו זה את המציות הבעיה של הקיום הפיסי, ובפניו זה חמור מצבה יותר במצבם של היהו־ דים היהודיים בעולם, והתחזית לע־ תיד בהוכה איננה מרנינה, כאשר כו־ לם יודעים להתנבא שהמדינה עוד מלחמות. מצד שני, ניצבת המזורה היהודית בראשי הבל, על הפרובל־ מטיקה הקיומית שלה בבחינה רוח־ נית, כאשר כרצם בכל הארצות ג־ דולה המגיפה של התבוללות ונשואי תערובת. רק בימים אלה הודיע לכך ראש הממשלה מר יצחק רבין, הלה מדברית, כשהוא רואה בדאגה מרובה תופעה זו בעולם.

כך הכל של שני המשברים היהודיים הללו הוא פשיטת הרגל של הציונות, אשר בהיוולדה באה להיות פתרון ראד־ דיקלי של "הכנגה" שראה את פתרון בעיית היהודים בהשתלבות בתנועת המהפכה הסוציאליסטית העולמית, או המהרקים לכה יותר, אשר הציעו ל־ השתלב בעולם המהפכה הקפיטליסטי כפתרון לבעיה היהודית. הציונות באה להתקומם נגד מה שקיים את העם הי־ הודי בתיבות כל שנות גלותו, להייב־ חייב במסגרת של תורה ובציות הנה־ גה אישי התורה עליו, לצורך זה הד־ פיצוי הציפולה כוחה הדביקו את ההמונים ברעל המסיכן, כאילו הדב־ לוה בחיי התורה ובגירסה הקיומית הכללית של חיים לפי שלוחן ערוך היא הטומכה לדועך ולבטל לקיום הי־ הודי, ואם רק נצא ממסגרת זו (כנוי הסיסמא: יהודי בביתך וגוי בצאתך, או בצורה קיצונית מזו) — ונהרגם ב־ בנינו הפיסי של העם היהודי, בהקמת צבא וכוח מדיני נשיג את הכל, הד־ דבר הזה הלא הוכה עתה כל כך בכס־ לונו ובאיוולתו.

מאלף הדבר שאלים ד"ר דודי מג־ דיר זאת, בכלים בישות: „צריך להד־ שלים עם עובדה פשוטה: מבוכן להיות יהודי, כבר עזה היה מבוכן עד היום. המדיר היה מבוכן להיות יהודי. בדיר להביג את זה הכיין לייבא אל העם"... [illegible]

הזה בלשון לאריציונאליתא" („ידיעות אחרונות", ערית השליה).

לאמר: מה שהיה בעם ישראל ב־ עבר, תופס גם כיום ושום דבר לא נשתנה, שום מהפיכה לא נתחוללה בגורליות היהודית, ויש, לדברו, אל העם בלשון „לא רציונאלית", מע־ מה שהגישה השכלתנית פשטה את ה־ רגל. ייהודו של עם ישראל איננו רציו־ נאלי.

פחות חריף, אך באותה משמעות, מדבר גם האלוף (מיל.) אברהם יפה: „אחרי חמשים שנות קיום ציונות, מה־ צהרת בלפור לכעצה, הערבים מע־ מידים היום בסימן שאלה את עצם קיומה של מדינת ישראל, זוהי עוב־ דה שצריך להכיר בה, וצריך להבהיר אותה, ומי שמתעלם בבנה, הוא ל־ עם למדינה". (שם).

קצה החרך של דגלים [illegible]

הציונות לא דחתה למעשה כבל יכל את שתי הגישות המנוגדות זו לזו בקיצוניות, האחת על השתלבות בעולם המהפיכה הסוציאליסטי, שכמו התנצרות בן היהודי היהודי ו־ ההפקרות משמירת תורה ומצוות, ו־ השניה — על דגולה ביחוד הדור, מן הקצה האחד היא לקחה את הרעיון של "ככל הגויים" ומן הקצה השני לקחה את ארץ ישראל כסמל ודגל, ש־ היא ערך דתי אמונתי מובהק, הכ־ ליהה של סינתיזה זו היתה, ליצור דגם של עם יהודי החי על יסודות תרבות העמים בתוך ארץ ישראל, כאשר כב־ טוחים כי יבצלו רק את הטוב והמו־ עיל מכל הצדדים, ההתבצרות הצב־ אית תהיה הפתור את כל בעיות הקיום, כל זה הלא ניצלה עתה לעיני הבריות בחוסר בסיסיותו.

מה נותר מן הציונות המנוגיה? בתוך עם גדול ורב התהה, במבוכה גדולה ואינו יודע את נפשו, ובסור־ ליים מנוגדות שתי קבוצות קיצו־ ניות וחזקות, שכל אחת מתנגדת ביי־ סוד אחד של הציונות. בקצה האחד — המנודרת ומכונה "מכסימאליסטית", ההולכת להתהלדות המתנגדת בכל מחיר להחזרת שטחים בארץ ישראל, המחזיקה באדיקות ביסוד של ארץ יש־ ראל שבציונות, כשהיא מתנגדת, כ־ מובן, ליסוד הציוני השני על ההרח־ קות מתורה ומצוות.

ומן הצד השני — ניצבת השמאלנות ההוא הנוצר מובחק של הציונות עפ־ היסוד השני, זה של "ככל הגויים", זו קבוצה הכבטאת וממצה בעקביות את ביצאת הנפש על הוגי הדיצה הצי־ יוניים מבחינות השמטת כל בסיס דו־ תי יהודי מעם ישראל, אלא שהיא מ־ רחיקה כל כך לכת, כאשר היא מתנ־ תקת, בעיקר באופן רעיוני, אך גם מבחינה מעשית — בארץ ישראל, ש־ היא, כאמור, ערך דתי־אמונתי, אלה אינם יכולים לתפוס את ארץ ישראל מן הזיקה האידיאה האמתית שלה. יש־ הרי על כן היכבו על ברכי הציונות השוללת כל אלכבם של דת ואמונה ומצמיחה הכל על הרציונאליות, ש־ גבהו יוצא עתה [illegible]

הציונות שכל כולה היתה מיוסדת על הסינתיזה האמורה, אין לה קיום כאשר נתפרקו התפרים המלאכותיים שרצו להדביק בין שני יסודות מנוג־ דים כל כך זה לזה, יסוד של כפירה עם אמונה, יסוד של חילוניות עם גו־ רמה להיות מובהקת. הציונות הדתית הגיעה לקצה הדרך במוסגת היכולת להמשיך ולמסכא את העינים עם דגל בהתמור של "יהדי לאומי", כשם שה־ קצה השני הגיעה לקצה דרכו ללכת עם הדגל המשותף של חילוניות וארץ ישראל.

רגע האמת של המנהיגות החילונית

כל עוד היו נצחונות צבאיים מר־ שימים — אפשר היה לסיח את ה־ עינים, אפשר היה אפילו לבוא ול־ הכריז "הנה תראו כמה צדקנו"; כאשר באה מפולה אחת, באה גם התנערות ההתפכחות בתוך העם, ומול שתי הק־ בוצות האמורות, ניצב הרוב הגדול, תוהה ובוהה וסובב במבוכתו הגדולה. הוא ראה בשברון לב את המתרחש, אינגו יכול לקבל קיצוניות של קבוצה זו ולא של קבוצה זו. המנהיגות נ־ בוכה ואינה מסוגלה לבלום את הסחף הזה, זו איננה יכולה, מטעמים מעשיים, לקבל את עמדת המכסימליסטים, אף־ פני שיש בידם הרבה נימוקים הגיו־ ניים, אך ביחוד עם זאת איננה יכולה יותר להציב כפתרון את הסינתיזה ה־ אומללה של "ככל הגויים" ו"ארץ י־ שראל", או "ככל הגוים בארץ ישר־ אל". זה איננו הולך יותר ביחד.

באופן זה הגיע רגע האמת של ה־ מנהיגות החילונית, כשהיא מודעת ב־ יותר למסקנה החמורה הנובעת מכך ולהשלכות המעשיות המסוכנות, כא־ שר ישנם רבים השואלים: "אם כן, למה זה אנכי? למה להילחם?" כפי ש־ שר ההסברה מר אהרן ידיב, אומר בעצמו: יש אצלנו סיכוי ספקנות וה־ לקאה עצמית. אני בעד חשבון נפש, אבל נגד הלקאה עצמית... יש לסבינו מאבקים, ואי אפשר להבטיח לבנים שלנו שהם לא יצטרכו להילחם, ואי־ אפשר לומר להם בודאות מה יהיה ש־ להם" — — —

כמאן לשאלה הנוקבת יותר... "אפ־ רוש הדבר, שהוא צריך לתת לעצמו תשובה, האם בשבילו מספיק חשוב ל־ היות כיהודי במדינה יהודית בארץ ישראל"... אך האם הוא נותן לשאלה הזאת תשובה חיובית, והיא בו הצ־ כונה ויהיה בו הכוח לשאת במה שנדרש".

אך השאלה במקומה עומדת, מר י־ ריב: מה משמע "להיות כיהודי במדינה יהודית בארץ ישראל", האם זו רק סיסמה או משהו עם משמעות? האם להיות כיהודי כאן, משמע לד־ בר עברית, או שמא יש גם משהו מ־ על ומעבר לזה זו כבר איבה שאלה, זו מציאות מרה, שכל אלה שקיבלו את הפתרון הציוני, שמספיק לדבר עברית בארץ ישראל ־ רחוקים מלחוש את עצמם יהודים במשמעות העמוקה והאמתית של המושג הזה. לחיות כי־ הודי, פירושו של דבר חיים של תורה ומצוות, ואם יחזרו לזה לא יהיה ד־ כאון ולא תהיה גבאות־רוח כזאת ולא מרה שחורה וגם לא אותה הלקאה עצמית.

עם ישראל לא התפנק מעולם במ־ הלך קיומו, אבל אף פעם לא בא לה־ רהורים ולתהיה על עצם קיומו, זאת משום שידע את טעם הראשית וזאת סוד הכליתו עלי אדמות. הוא לא ש־ קע למרה שחורה לאומית גם אם עמד במצבים הרבה יותר קשים, כי מתוך שורשיו המסורים ינק תמיד עידוד ו־ תקוה וזקף קומה גם כשלמראית עין נראה היה כי רודפיו גברו עליו.

בבלבול זה ומסקיעת האשליה שב־ אילו ניתן לבסס את קיומנו על י־ סודות הקיימים עמים אחרים — מ־ כאן נובעת המבוכה. מכאן הדיכאון, כאשר יוסלו את המחדל הלאומי ה־ רצוף התגבטא בחינוך החילוני, יושם גם הקץ לדכאון והכל ישוב לפריחה של תקוה ושל אופטימיזם בריא ה־ מתגבר על כל הקשיים המכשולים.

חשוב לך לדעת

על החנוך העצמאי

ב־250 בתי ספר, תלמודי תורה "בית יעקב"

מתחנכים עשרות אלפי ילדי ישראל לתורה ולמצוות

התקציב הכללי לשנת תשל"ה מגיע לסכום 58.404 מיליון ל"י

מזה השתתפות משרד החנוך והתרבות 52.904 מיליון ל"י

אנו זקוקים לסכום של 5.500 מיליון ל"י

מתרומות ידידים ואוהדים בארץ ובחוץ לארץ

היה אתנו שותף למשימה קדושה זו לקיום תורה בישראל